

FELÜGYELETI HÍREK

Vezetői körlevél az elhatárolt szerzési költségekről	3
Tájékoztató a Pénzügyi Stabilitási Tanács üléséről	5
A Felügyelet által kiszabható bírságok mértékének jogszabályokban meghatározott keretei	6
Tájékoztató a pénzügyi vállalkozásokkal kapcsolatos vizsgálatokról	7
Módosult a SREP-tájékoztató	8
Tájékoztató a Freedom Rocks felügyeleti vizsgálatáról	8
Tájékoztató a részvénytársasági hitelintézetek és fióktelepek, valamint a szövetkezeti hitelintézetek részére	9
Befektetési szolgáltatók adatszolgáltatása	9
A PSZÁF 2010. évi publikációs naptára	9

PIACI TÜKÖR

A bankszektor 2009. IV. negyedévi gyorselemzése	10
A bankok késedelmes kintlévőségei 2009. év végén	11
Tájékoztató a Capital Partners a.s. függő ügynökeinek törléséről	13
Tájékoztató az Általános Közlekedési Hitelszövetkezet engedélyének visszavonásáról	14
Tájékoztató a Dimenzió Biztosító és Önségélyező Egyesülettel kapcsolatos felügyeleti intézkedésről	14
Tájékoztató a Fund De La Salle Befektetési Alapkezelő felszámolásáról	15
Tőkepiaci összefoglaló	16

FOGYASZTÓVÉDELEM

A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete fogyasztóvédelmi küldetése, tevékenységének stratégiai és operatív célja	18
--	----

NAGYÍTÓ

A hitelintézetek és befektetési vállalkozások tőkekövetelmény szabályozásának (CRD) a közelmúltban elfogadott és jelenleg folyamatban lévő uniós módosításai	20
--	----

EURÓPAI UNIÓ

Az EKB, illetve a CEBS jelentési keretei közötti új besorolási rendszer	27
A CEBS irányelvei a kockázatkezelésről	27
A CEIOPS Konvergencia-jelentése	28
A CEIOPS jóváhagyta a Szolvencia II második szintű intézkedéseire vonatkozó tanácsok harmadik és végső sorozatát	29
A CESR felülvizsgálja azon útmutatók alkalmazását, amelyek az UCITS bejelentésére vonatkozó eljárásokat hivatottak egyszerűsíteni Európa-szerte	29

NEMZETKÖZI KITEKINTŐ

Az IAIS jóváhagyta a nemzetközileg aktív biztosítási csoportok felügyeletére vonatkozó általános keretet	31
--	----

JOGI IRÁNYTÚ

Pénzpiaci állásfoglalások	32
Tőkepiaci állásfoglalások	32
Pénztári állásfoglalások	32
Biztosítási állásfoglalások	32

FELÜGYELETI HÍREK

Vezetői körlevél az elhatárolt szerzési költségekről

A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete (a továbbiakban: Felügyelet) a tevékenységének céljaival összhangban, jelen 1/2010. számú Vezetői körlevéllel az elhatárolt szerzési költség meghatározásához kíván segítséget nyújtani a biztosítók szakemberei számára.

A Vezetői körlevélben megfogalmazott javaslatok követése a biztosító prudens működésének alapvető érdekeit szolgálja, ezért az azokhoz való igazodást a Felügyelet felügyelési tevékenysége során folyamatosan figyelemmel fogja kísérni.

A Felügyelet 2007. évben témavizsgálat keretében áttekintette az elhatárolt szerzési költségek (deferred acquisition costs; a továbbiakban: DAC) képzésének, felhasználásának életági gyakorlatát. A témavizsgálat elvégzését az indokolta, hogy a jelenlegi jogszabályi háttér tág teret ad az alkalmazási lehetőségeknek, az DAC-képzési gyakorlat nem volt ismert, valamint egyes intézményeknél az ezen „eszköznek” való kockázati kitettséget magasnak értékeltük. Az életági DAC témavizsgálatát 5 biztosítónál végeztük el.

Tapasztalataink azt mutatták, hogy (bár ezt az eszközt egyik intézmény sem csoportosítja az életági tartalékok mögé), a szabályozottság és a képzési gyakorlat több kockázatot is rejt:

- a belső szabályozottság szintjén nem minden esetben teljes a konzisztencia az egyes szabályzatok fogalmai, és a DAC-képzési folyamat leírása között;
- nem minden esetben vesznek figyelembe lényeges körülményeket a DAC kalkulációjakor (törlések, visszaírások);
- a DAC kalkulációjakor alkalmazott paraméterek nem mindig megfelelően alátámasztottak, vagy aktualizáltak;
- több esetben nem történik meg a kalkulált és a ténylegesen felmerülő szerzési költségek tudatos összevetése.

Az utóvizsgálatok, valamint a piaci szereplők jelzései szükségessé tették a korábbi javaslatok újragondolását és általánosítását, hogy azok a nem életbiztosítási DAC képzése során is figyelembe vehetőek legyenek.

A Felügyelet Számviteli Bizottságának keretén belül működő Biztosításszámviteli Szekció javaslatai alapján a korábbi Vezetői körlevél áttekintésre és módosításra került.

Jelen Vezetői körlevélben tett javaslatok ezért az alábbi témakörökkel foglalkoznak:

- 1) a DAC képzés szabályozottsága
- 2) a DAC képzés számviteli alátámasztottsága
- 3) a DAC képzés módszere

1) BELSŐ SZABÁLYOZÓ, ÉS EGYÉB DOKUMENTUMOKRA VONATKOZÓ JAVASLATOK

- 1. Javasoljuk,** hogy – amennyiben a DAC-képzés alapjául a díjkalkulációban szereplő kalkulált szerzési költségfedezetek szolgálnak –, a szükséges adatok körét, a szerzési költségfedezet számítását, és a DAC képzés módját rögzítsék a terméktervekben.
- 2. A DAC képzésének** összhangban kell lennie a tartalékképzési szabályokkal, ezért elvárjuk, hogy a szerzési költségelhatárolás biztosítástechnikai tartalékokkal való összhangját a Tartalékolási szabályzat is biztosítsa.
- 3. Javasoljuk,** hogy egyértelműen rögzítsék a számviteli politikában (annak részét képező önálló DAC szabályzatban), és az önköltségszámítási politikában, hogy a szerzési költségek pontosan milyen elemeket tartalmaznak, mely elemeket kell elhatárolni, mi alapozza meg a szerzési költségek ágakra, ágazatokra, termékekre való felosztását, illetve javasoljuk, hogy az összes belső szabályozó dokumentum szintjén teremtsék meg a fogalmi összhangot (pl.: mit értünk szerzési költség, elhatárolandó szerzési költség, stb. alatt).
- 4. Javasoljuk,** hogy a DAC-képzés folyamatának átfogó, részletes leírását tegyék a belső szabályozás részévé.
- 5. Javasoljuk,** hogy a folyamatot a tartalékolási szabályzatban belül, vagy külön alcímen a számviteli politikában (annak részét képező önálló DAC szabályzatban) rögzítsék.

2) SZÁMVITELI FOLYAMATOKRA VONATKOZÓ JAVASLATOK

- 1. Javasoljuk,** hogy a költségeket alátámasztott módon osszák meg funkciók szerint, és a költségek felosztása legalább ágazat szintig történjen meg.

- 2. A költségek** funkciók szerinti megosztásakor a szerzési költségeknél külön mutassák ki, hogy a szerzési költségek mely részei, elemei elhatárolandók, melyek nem.
- 3. Ha gyorsított ütemű** amortizáció miatt az eredmény jelentős mértékben változik, melynek tőkehatása is jelentős, akkor azt a Kiegészítő mellékletben is be kell mutatni.

3) A DAC-KÉPZÉS PARAMÉTEREIVEL, A KÉPZÉSI FOLYAMATTAL KAPCSOLATOS JAVASLATOK

- 1. Az időbeli elhatárolás,** az összemérés és a vállalkozás folytatásának elvei alapján a szerzési költségek elhatárolása e fejezet alábbi pontjaiban megfogalmazott követelmények együttes teljesülése mellett kötelező.
- 2. Az elhatárolás alapja:** A DAC képzésbe csak a közvetlen (inkrementális) szerzési költségek vonhatók be. A DAC képzés szempontjából közvetlen szerzési költségnek (inkrementális költségnek) minősülnek azok a költségek, amelyek azonosíthatóan, közvetlen a szerződésekhez köthetők, a szerződések értékesítéséhez valamint a szerződések védelméhez kapcsolódó díjazások, azaz a szerződés megkötésében, átdolgozásában, megújításában való közreműködésért, valamint a kezelt szerződések védelméért, fenntartásáért elszámolt jutalékok, és amelyek, ha nem jött volna létre illetve nem maradt volna meg a szerződés, nem merültek volna fel.
- 3. Az elhatárolás 1. korlátja:** Az elhatárolás olyan mértékben megengedhető, amilyen mértékben az elhatárolásra a fordulónapi szerződésállomány azon időszakokban keletkező technikai eredményeinek várható jelenértéke fedezetet nyújt, amelyeket az eredetileg felmerült szerzési költség terhel.
- 4. Az elhatárolás 2. korlátja:** DAC-ot képezni csak akkor és olyan mértékben lehetséges, ha ezen költségeket a tartalékok képzésénél csökkentő tényezőként nem vették figyelembe, vagy nem lehetett figyelembe venni.
- 5. Az előző pontban** megfogalmazottak alapján nem fogadható el az a gyakorlat, ha a biztosító egyszeri díjas életbiztosítási szerződések esetében - amennyiben meg nem szolgált díjak tartalékának képzése nem történt - DAC-ot képez, hiszen ez esetben már nem lesznek jövőbeli díjbevételek (megszolgált díjak).
- 6. Az elhatárolás 3. korlátja:** a terméktervben szereplő kalkulált fedezet.
- 7. A DAC képzés** aggregációs szintjének legalább az ágazati szintet tartjuk elfogadhatónak, de a biztosító dönthet ennél alacsonyabb aggregációs szint alkalmazásáról is. Hangsúlyoznunk kell az azonos szerződésállományra vonatkozó, különböző tartalékok és a DAC aggregációs szintjének harmonizációját.
- 8. Gondoskodni kell** arról, hogy amennyiben a DAC megállapítása valóban a várható jövőbeli technikai eredményen alapul majd, úgy a tartalékok és a DAC képzésénél alkalmazott – közös - aggregációs szinten várhatóan rendelkezésre álljon a technikai eredmény. A biztosító köteles a technikai eredmény várható szintjét megalapozott számításokkal alátámasztani.
- 9. Valamely időszakban** a DAC nyitó állományából legalább annyit kell amortizálni, amennyit a szerződés kezdetén érvényben levő DAC szabályzat meghatároz, akár veszteség árán is. Az amortizáció üteme gyorsítandó (mértéke növelendő), ha a jövőbeli technikai eredmények várhatóan nem nyújtanak megfelelő fedezetet a későbbi amortizációra. Speciálisan a szerződés megszűnésekor a rá vonatkozó DAC-ot nullára kell leírni.
- 10. Javasoljuk,** hogy a törléseket, visszairásokat vegyék megfelelő módon figyelembe a DAC számításakor.
- 11. Javasoljuk,** hogy a törlésekkel, visszairásokkal kapcsolatban megalapozott jövőbeli becslésekkel éljenek, és a vonatkozó adatokat meghatározott időközönként vizsgálják felül.
- 12. Javasoljuk,** hogy a DAC képzésekor a felmerült szerzési költségelemeket és a kalkulált szerzési költségelemeket megfelelő aggregációs szinten vessék össze, és a kettő minimumában határozzák meg a DAC mértékét (javasoljuk, hogy az összehasonlítást legalább ágazat szinten végezzék el).
- 13. Javasoljuk,** hogy a DAC amortizációjakor vegyék figyelembe a szerzési költségek folyamatosan beérkező, várható díjfedezeteit, hogy elkerüljék az időben túlzottan előre hozott, vagy „hátralt” veszteségek eredménytorzító hatását.
- 14. Itt hívjuk fel a figyelmet** a DAC, mint eszköz értékelésével kapcsolatos koncentrációs kockázatra, mely elsősorban koncentrált értékesítési csatornák esetén léphet fel (közvetítő csőd, az ügyfelek tömeges elvándorlása egy új közvetítő megjelenésekor, stb.), és amelyre javasoljuk, hogy a kockázatok értékelésekor szintén legyenek figyelemmel.

Kérem, hogy a jelen vezetői körlevélben megfogalmazott javaslatainkat szakmai munkájuk során vegyék figyelembe.

Tájékoztatam, hogy a jelen levélben foglaltaknak a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletéről szóló 2007. évi CXXXV. számú törvény 4. §-ában megjelölt törvények hatálya alá tartozó szervezetekre, személyekre nézve kötelező ereje nincs, rendeltetése a prudens működés elősegítése, ugyanakkor azok megvalósulását a Felügyelet a felügyelési tevékenység során figyelembe veszi.

Tájékoztatam továbbá, hogy a felügyelet jelen Vezetői körlevelet honlapján a „[PSZÁF/Szabályozó eszközök/Vezetői körlevelek](#)” címszó alatt közzéteszi.

Budapest, 2010. január 15.

[1/2010. számú Vezetői körlevél az elhatárolt szerzési költségekről](#)

Tájékoztató a Pénzügyi Stabilitási Tanács üléséről

A Pénzügyi Stabilitási Tanács (PST) a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletéről szóló 2007. évi CXXXV. törvény 14.§. - 16. § alapján a Felügyelet munkáját segítő testület.

Az alábbiakban a PST második, 2010. február 11-én tartott ülésének összefoglalóját közöljük:

ÖSSZEFOGLALÓ A PÉNZÜGYI STABILITÁSI TANÁCS (PST) 2. ÜLÉSÉRŐL

Helyszín: A PSZÁF VI. emeleti tanácsterme

Időpont: 2010. február 11-e 15 órától 16 óra 45 percig (közben 15:45-től 15 perces szünettel)

Résztvevők: Oszkó Péter pénzügyminiszter,

Simor András, elnök, Magyar Nemzeti Bank (MNB),

Farkas Ádám, elnök, Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete (PSZÁF),

Vajda Zoltán, szakmai titkár, PST

Meghívott: Nagy Márton, MNB Pénzügyi stabilitás helyettes vezetője

A PST elnöke az ülést megnyitotta, köszöntötte a résztvevőket és megállapította, hogy a PST tagjai teljes létszámban jelen vannak, így az ülés határozatképes.

1. NAPIRENDI PONT

Az ülés napirendjének elfogadása

A PST egyhangúan elfogadta a napirendet.

2. NAPIRENDI PONT

Tájékoztató: A pénzügyi közvetítőrendszert érintő 2010. évi várható szabályozási feladatok

Előterjesztő: Oszkó Péter, pénzügyminiszter

Oszkó Péter tájékoztatást adott a pénzforgalomról szóló 2009. évi LXXX. tv. kapcsán az interchange díjak szabályozásának módosításáról.

Simor András és Farkas Ádám az MFB-ről szóló 2001. évi XX. tv. kapcsán az MFB-re vonatkozó nagyhitel korlát emelésének háttéréről fogalmazott meg kérdéseket.

Simor András a hitelközvetítők szabályozása kapcsán felvetette a speratív (a hitel élettartamára elosztott, az ügynököt a kockázatok mérséklésére ösztönző) jutalék kérdéskörének újbóli átgondolását. Oszkó Péter kérte a feleket, hogy az ezzel kapcsolatos érdemi észrevételeiket írásban juttassák el a Pénzügyminisztériumba. A PST egyetértett abban, hogy a szabályozás elsődleges célja a rendszerkockázat csökkentése.

A PST egyhangúan elfogadta az alábbi határozatot:

4/2010. (II. 11.) PST határozat

A PST „A pénzügyi közvetítőrendszert érintő 2010. évi várható szabályozási feladatok” tájékoztatót tudomásul veszi.

3. NAPIRENDI PONT

Tájékoztató: A jelzáloglevél- és jelzáloghitel-piac fejlődését támogató lépések bemutatása

Előterjesztő: Simor András, elnök, MNB

Simor András bevezetőjében rögzítette, hogy a jelzett lépések célja a forintpiacon a jelzáloghitelezés olcsóbbá (a refinanszírozás költségeinek csökkentése által), stabilabbá (a bankoknak a hosszabb források felé terelése által) és biztonságosabbá tétele. Ennek érdekében három elkülöníthető lépésre kerül sor: (i) a forint jelzáloglevelek elsődleges- és másodpiaci vásárlása, (ii) a lehetséges jelzáloglevél-kibocsátói intézményi kör bővítése és (iii) a jelzáloghitelekre vonatkozó (ön)szabályozás kezdeményezése.

Első lépésként az MNB forint jelzáloglevél-vásárlásokat hajt végre: összességében 100 milliárd forintig jelzálogleveleket vásárol mind az elsődleges, mind a másodpiacon. Az elsődleges piacon a megfelelően nagyméretű jelzáloglevél-sorozatokról vásárol, abban az esetben, ha azok folyamatos másodpiaci árjegyzése biztosított. Hangsúlyozta, hogy várakozásaik szerint a lépés megmozgatja a piacot, likviditást teremt és mérsékli a refinanszírozási költségeket, melyek hatására növekszik a forint jelzáloghitelek kínálata és tovább csökken a devizahitelekkel szembeni kamatkülönbözet. Jelezte, hogy a program indítását a piaci szereplőkkel történt részletes egyeztetés előzte meg.

A program keretében további szabályozási lépések kezdeményezése várható a forint jelzáloghitelezés fejlesztése céljából. Megvizsgálják a jelzáloglevél-kibocsátó intézmények köre szélesítésének célszerűségét, amivel nem csak jelzálogbankok, hanem minden, a szigorú feltételeknek megfelelő hitelintézet jogosulttá válna jelzáloglevél kibocsátására. Így bármely szereplő közvetlenül, és nem csak közvetett módon (jelzálogbankon keresztül), férhetne hozzá a piachoz.

A program harmadik elemét, a transzparenssebb piaci környezet kialakítására való – elsődlegesen önszabályozás által elérendő – törekvés alkotja, többek között a hitelfeltételek összehasonlíthatóságát megteremtő árazási benchmarkok létrehozásával.

Farkas Ádám támogatta az önszabályozási kezdeményezést, melynek esetleges sikertelensége esetén hatósági szabályozási beavatkozásra is szükség lehet. Jelezte továbbá, hogy a kibocsátásra jogosultak bővítésére vonatkozó modellváltás is egyértelműen – az eszközoldalra vonatkozó szigorú szabályozás fenntartása mellett – támogatható.

Az elhangzottak alapján a PST egyhangúan elfogadta az alábbi határozatot:

5/2010. (II. 11.) PST határozat

A PST „A jelzáloglevél- és jelzáloghitel-piac fejlődését támogató lépések bemutatása” tájékoztatót utólagosan tudomásul veszi.

4. NAPIRENDI PONT

Tájékoztató: A pénzügyi vállalkozások szektorának piacfelügyeleti és prudenciális vonatkozású megállapításai

Előterjesztő: Farkas Ádám, elnök, PSZÁF

Farkas Ádám összefoglalta az anyagban szereplő megállapításokat. Tájékoztatót adott a tárgyban várható intézkedéssorozatokról továbbá az ezzel kapcsolatos kommunikációs stratégiáról, a kommunikáció tartalmáról és időzítéséről.

A PST egyhangúan elfogadta az alábbi határozatot:

5/2010. (II. 11.) PST határozat

A PST „A pénzügyi vállalkozások szektorának piacfelügyeleti és prudenciális vonatkozású megállapításai” tájékoztatót tudomásul veszi.

5. NAPIRENDI PONT

Tájékoztató aktuális ügyekről

[A PST résztvevői részletes tájékoztatót adtak a pénzügyi rendszer stabilitását érintő, konkrét intézményekkel kapcsolatos fejleményekről, eseményekről illetve kockázatokról.]

A 2007. évi CXXXV. a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletéről szóló törvény 15.§ (6) alapján a PST úgy döntött, hogy az összefoglalóban itt szereplő részek közzétételét mellőzi.

[Összefoglaló a Pénzügyi Stabilitási Tanács \(PST\) 2. üléséről](#)

A Felügyelet által kiszabható bírságok mértékének jogszabályokban meghatározott keretei

A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete a felügyelete alá tartozó intézményekre vonatkozó bírságintézkedései átláthatóságának, illetve az intézkedések, valamint az ugyancsak nyilvánosságra hozott szankcionálási politikai elveinek megvalósulási összhangja értékelésének érdekében a következő táblázatos összeállításban közli az általa – jogszabályi felhatalmazás alapján – jelenleg kiszabható bírságok összességű kereteit.

A táblázatok nem tartalmazzák a bírságok kiszabásának kauzális követelményeit, azok a közölt jogszabályokból közvetlenül megismerhetők.

2010. február 9.

[A Felügyelet által kiszabható bírságok mértékének jogszabályokban meghatározott keretei \(2010-től\)](#)

Tájékoztató a pénzügyi vállalkozásokkal kapcsolatos vizsgálatokról

A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete 2009. második felétől 10 jelzáloghitelezési, illetve 2 ingatlan-lízing-tevékenységet folytató pénzügyi vállalkozásnál végzett vizsgálatot. A vizsgálatok elrendelésének célja az volt, hogy a Felügyelet meggyőződjön a saját piacmonitoring tevékenysége, a hozzá érkezett panaszok, illetve a piaci szereplők adatközlései nyomán beérkezett információkról, adatokról. A vizsgálat az intézmények teljes hitelezési folyamatára kiterjedt (a kérelem benyújtásától a követeléskezelésig, s kiemelten a hitelközvetítők tevékenységére).

Ezen belül a Felügyelet áttekintette a hitelnyújtás szempontjait (pl. az értékbecslő személyét), a hitelek igénybe vételének céljait, a hitelező lépéseit a követelésbehajtásra (a kölcsönszerződés felmondása után), a követelés érvényesítésébe bevont külső szereplőket (pl. a vételi opciós jog gyakorlására kijelölt személyt, követelészárló céget), s azt, hogy van-e összefonódás a hitelezővel.

A vizsgálatok megállapították, hogy az érintett intézmények többsége:

- súlyosan megsértette a fogyasztói érdekeket, több esetben a jogszabályok megsértésével, más esetekben – még ha a jog betűjét szó szerint értelmezve be is tartotta – egyéb, az ügyfél érdekével ellentétes eljárásaival;
- üzleti megbízhatóságát tekintve rendkívül jelentős kockázatokkal működik. Az érintett jelzáloghitelező intézmények jó részénél a már felmondott hitelszerződések aránya a teljes állományhoz képest vizsgálatunk idején, 2009. őszén közel 14 százalékos volt, miközben a kereskedelmi bankoknál még a nem teljesítő (90 napon túli késedelmű, de felmondás előtt még esetleg másképp is rendezhető) jelzáloghitelek aránya is mindössze 4,6 százalék volt ugyanebben az időpontban;
- több esetben olyan partnerekkel működött együtt, amelyekkel szemben a Felügyelet följelentést tett és eltiltotta őket az engedély nélküli pénzkölcsön-nyújtástól. E pénzügyi vállalkozások ugyanis magánkölcsonnokkal terhelt ingatlanok kiváltásához is nyújtottak hitelt. A magánkölcsonnokat e piaci szereplők belső ellenőrzése nem szűrte ki, sőt egy esetben a jogosulatlan pénzkölcsön-nyújtásban segédkező ügyvéd látta el az egyik pénzügyi vállalkozás jogi képviselését.

A feltárt hiányosságok miatt a Felügyelet az érintett piaci szereplők esetében a következő intézkedéseket teszi:

- márciusban (a jogi előkészületek után) közérdekű keresetet indít több piaci szereplővel szemben olyan esetekben, ahol az ügyfélérdekek jelentősen sérültek az intézmények Általános Szerződési Feltételeiben vagy az ügyfélszerződésekben előírt tisztességtelen feltételek miatt. A közérdekű keresetet valamennyi érintett fogyasztó nevében indítja a Felügyelet, pernyertessége esetén pedig a bíróság az összes ügyfélszerződésben érvénytelennek nyilvánítja a jogszabályba ütköző feltételt. A közérdekű keresetet például a piaci szereplők díjstruktúrájára, opciós vételi joggal vagy a szerződés felmondásával kapcsolatos eljárásai kapcsán indítja meg a Felügyelet;
- a felügyeleti felülvizsgálati folyamat (SREP) keretében – a gépjármű-finanszírozó társaságoknál már alkalmazott módon – március 1-jei hatállyal az eddignél szigorúbb többlet-tőkekövetelményeket írt elő honlapunkon a jelzáloghitelező piaci szereplők kiemelten kockázatos állományait refinanszírozó bankoknál. E hitelintézeteknek az eddigi tőkeszükséglet dupláját kell elkülöníteniük e kockázatos állományokra, azok biztonságának szavatolására;
- megkezdte az intézményi és személyi bírságok kiszabását. A Lánchíd Hitel és Faktor Zrt. bírsághatározata 2010. január elején, a Zee Capital Pénzügyi Szolgáltató Zrt. és a New Chance Credit Pénzügyi Szolgáltató Zrt.) bírsághatározata pedig ma jelent meg honlapunkon, s további bírsághatározatok is várhatók;
- a felügyeleti határozatokban előírt eljárások, szabályzatok módosítását utóvizsgálat keretében ellenőrzi az érintett piaci szereplőknél. Ezenél már az időközben hatályba lépett fogyasztóvédelmi szabályok betartását is ellenőrzi, s további problémák esetén a jogszabály által megnövelt (akár 2 milliárd forintos) fogyasztóvédelmi bírságokat alkalmazhatja;
- hatósági szerződések megkötését kezdeményezi több piaci szereplővel, akik így önként vállalják, hogy a feltárt jogsértéseket ügyfeleik érdekében megszüntetik, azokat a jövőben nem alkalmazzák. A hatósági szerződések megkötése a fogyasztók széles körének érdekét szolgálja, és azért alkalmas eszköz, mert a piaci szereplők által tett vállalások megsértése esetén a Felügyelet további bizonyítási eljárás nélkül alkalmazhat szankciót az érintett pénzügyi vállalkozásokkal szemben;

A Felügyelet vizsgálatai során nem tárt föl olyan esetet, amelynél alátámasztható lett volna, hogy a pénzügyi vállalkozás az adós ingatlanának mielőbbi megszerzése érdekében az ügyfél késedelembe esésekor a piaci gyakorlatnak megfelelő 90-180 napnál hamarabb mondta volna föl a kölcsönszerződést (noha a rövidebb idejű felmondási határidőt a szerződések nem zárták volna ki). Nem bizonyítható tehát, hogy a pénzügyi vállalkozásoknál az adós ingatlanának mielőbbi megszerzése lett volna a cél.

Emlékeztet viszont, hogy tavaly a Felügyelet száznál is több esetben följelentést kezdeményezett olyan ügyekben, ahol a gyanú szerint alapvetően az ingatlan megszerzése mozgatta az érintetteket. Ezek azonban nem pénzügyi vállalkozások, hanem olyan magánszemélyek, cégek voltak, amelyek a gyanú szerint magánkölcsonnokkal vagy egyéb módon éltek vissza az ügyfelek bizalmával.

A vizsgálatok különösen fontosak voltak annak fényében, hogy a jelzáloghitelező pénzügyi vállalkozások hitelkihelyezései a pénzügyi válságot megelőzően váltak szélesebb ügyfélkör számára elérhetővé. Maga a válság pedig felszínre hozta az ügyfelek törlesztési problémáit. A vizsgált pénzügyi intézmények sok esetben olyan fogyasztói körrel szerződtek, amelyek törlesztési képessége amúgy is „kifizetett” volt, kétséges, hogy a kereskedelmi bankok piacán hitelképesek lettek volna. E jelzáloghitelező intézmények a pénzpiac változásaira érzékeny devizaalapú hitelek magas kockázatú ügyfélkör számára helyezték ki, miközben az érintett piaci szereplők is gyakorta alacsony saját tőkével rendelkeztek. E mellett a kereskedelmi bankokkal kötött refinanszírozási konstrukciók miatt a pénzügyi vállalkozásoknak korlátozott lehetőségük volt a problémás hitelállomány átutemezésére, módosítására. Ezek kezelését így inkább kényszerértékesítéssel, elsősorban a hitelszerződések engedélyezésével, s opciós vételi jog érvényesítésével (jellemzően az opció gyakorlására más személy kijelölésével) valósítják meg.

Az érintett jelzáloghitelező pénzügyi vállalkozások a lakossági jelzáloghitel-piac egészéhez képest viszonylag kis számú, összességében mintegy 18 ezer ügyfélszerződést kezelnek (ez a bő 1,1 millió darab ingatlanfedezetű lakossági hitelszerződés töredéke). A pénzügyi válság hatására a vizsgált pénzügyi szereplők szinte kivétel nélkül mindegyike – a kereskedelmi bankok által refinanszírozott intézmények, amelyek felé a források megdrágulásával „elapadt” vagy jelentősen csökkent a kihelyezés – lényegesen csökkentette vagy teljesen megszüntette az új hitelek kihelyezését. A jelzáloghitelező pénzügyi vállalkozások döntő többsége így ma kizárólag a meglévő ügyfélkör kezelésével foglalkozik.

Budapest, 2010. február 18.

[Tájékoztató a pénzügyi vállalkozásokkal kapcsolatos vizsgálatokról](#)

[Pénzügyi vállalkozások vizsgálati tapasztalatai](#)

Módosult a SREP-tájékoztató

A Felügyelet 2010. február 9-én módosította „A felügyeleti felülvizsgálati folyamat (SREP) keretében kiemelten kezelt kockázatos portfóliókról és a hozzájuk kapcsolódó többlet-tőke előírásáról” szóló tájékoztatóját.

A Felügyelet a módosítás keretében új előírásokat fogalmazott meg a jelzáloghitelt nyújtó pénzügyi vállalkozások és a refinanszírozásukat végző hitelintézetek felé, hogy mely esetekben kell többlettőke képzési kötelezettségüknek eleget tenni.

Ugyanezen a napon „A felügyeleti felülvizsgálati folyamat (SREP) keretében kiemelten kezelt kockázatos portfóliók és a hozzájuk kapcsolódó többlet tőke előírások alkalmazásáról a gépjármű-finanszírozásban” szóló tájékoztató is módosult.

2010. február 18.

Kapcsolódó anyagok

[Módosult „A felügyeleti felülvizsgálati folyamat \(SREP\) keretében kiemelten kezelt kockázatos portfóliókról és a hozzájuk kapcsolódó többlet-tőke előírásáról” szóló tájékoztató](#)

[ICAAP - SREP módszertani útmutatók](#)

[1. sz. melléklet: Kockázatos portfóliók \(frissítve:2010. február 9.\)](#)

[1/A sz. melléklet: Tájékoztató a SREP kockázatos portfóliókon belül a gépjármű-finanszírozásról \(frissítve:2010. február 9.\)](#)

Tájékoztató a Freedom Rocks felügyeleti vizsgálatáról

A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete (Felügyelet) engedély nélküli befektetési szolgáltatási tevékenység, illetve bejelentés hiányában végzett befektetési szolgáltatás közvetítése gyanújával hatósági ellenőrzés keretében vizsgálta a Freedom Rocks Inc. (NV 89032 North Las Vegas, 3470 W Cheyenne Ave, Suite 100 – Amerikai Egyesült Államok) gazdasági társaságnak, és a hozzá kapcsolódó személyeknek, cégeknek a magyar piacon megvalósuló működését.

A vizsgálat megállapította, hogy a devizapiaci kereskedést elősegítő szoftvert forgalmazó Freedom Rocks Inc. tevékenysége nem minősül befektetési szolgáltatásnak, vagy befektetési szolgáltatás közvetítésének. Az eljárásban feltárt kockázatok alapján azonban a Felügyelet a rendőrségen büntetőeljárást kezdeményezett piramisjáték szervezése bűncselekmény gyanúja miatt.

A Felügyelet emellett nyomatékosan felhívja a figyelmet, hogy:

- Sem a Freedom Rocks Inc., sem az általa ajánlott brókercégek nem állnak a PSZÁF felügyelete alatt.
- A Freedom Rocks Inc., vagy az általa ajánlott brókercégek nem tagjai az Országos Betétbiztosítási Alapnak;

- illetve nem tagjai a Befektető-védelmi Alapnak sem.
- A Freedom Rocks Inc., vagy az általa ajánlott brókercégek ügyfelei kártérítési igénnyel ezeknél az alapoknál nem léphetnek fel.
- A Freedom Rocks Inc., illetve az általa ajánlott brókercégek székhelye külföldön van, ezért valamely jogvita eldöntése esetleg csak külföldi fórum előtt lehetséges.
- A Freedom Rocks Inc. által forgalmazott szoftverek segítségével a devizapiacokon (FOREX) lehet kereskedni, ahol a piac jellemzői, illetve a megengedett több százszoros tőkeáttétel miatt kiemelkedően magas összegű veszteséget is realizálhatnak az ügyfelek.
- A Freedom Rocks Inc. tevékenységét ismertető weblapokon, illetve előadásokon a forgalmazott szoftverek (termécsomagok) további személyeknek történő továbbajánlása (hálózatépítés) a különösen hangsúlyos, és nem hívják fel kellőképpen az érdeklődők figyelmét a devizapiacra történő kereskedés fokozott pénzügyi kockázatára.

2010. február 8.

[Tájékoztató a Freedom Rocks felügyeleti vizsgálatáról](#)

Tájékoztató a részvénytársasági hitelintézetek és fióktelepek, valamint a szövetkezeti hitelintézetek részére

RÉSZVÉNYTÁRSASÁGI HITELINTÉZETEK ÉS FIÓKTELEPEK

2010 januártól új hitelintézeti rendszeres adatszolgáltatás lépett életbe. A rendszeres adatszolgáltatás azonban nem érinti a rendkívüli adatszolgáltatásként korábban elrendelt havi beküldési gyakoriságú 8AP és 8AC táblákat, ezen táblák adatait az adatszolgáltatásra kötelezett részvénytársasági hitelintézeteknek és fióktelepeknek havi gyakorisággal továbbra is szolgáltatni kell.

SZÖVETKEZETI HITELINTÉZETEK

A rendszeres adatszolgáltatás az új 8NAC táblával egészült ki negyedéves beküldési gyakorisággal. Ezért a rendkívüli adatszolgáltatásként korábban elrendelt havi beküldési gyakoriságú 8AC táblákat a továbbiakban nem kéri küldeni a Felügyelet. A 8AC tábla rendkívüli adatszolgáltatásának visszavonása azonban nem érinti az ugyancsak rendkívüli adatszolgáltatásként korábban elrendelt havi beküldési gyakoriságú 8AP táblákat, amelyeket havi gyakorisággal továbbra is küldeni kell.

Budapest, 2010. február 18.

[Tájékoztató a részvénytársasági hitelintézetek és fióktelepek, valamint a szövetkezeti hitelintézetek részére](#)

Befektetési szolgáltatók adatszolgáltatása

TISZTELT ADATSZOLGÁLTATÓ!

Megjelent a Felügyelet honlapján az [Intézményeknek/Adatszolgáltatás/Befektetési szolgáltatók](#) menüpont alatt a befektetési szolgáltatók 2010. évi adatszolgáltatási kötelezettségeit tartalmazó PM rendelet, a mellékletekkel és a táblák kitöltését segítő módszertani útmutatóval.

Az érintett adatszolgáltatók a Felügyelet KIR jelentésfogadó moduljában tájékozódhatnak a rendelet megjelenése utáni hibajavításokról, valamint a módszertani útmutatóban a korábbi verzióhoz képest átvezetett érdemi változásokról.

Budapest, 2010. február 9.

[Befektetési szolgáltatók adatszolgáltatása](#)

A PSZÁF 2010. évi publikációs naptára

A naptár tartalmazza az év során a nyilvánosság számára közzéteendő dokumentumok listáját, elérhető a [Sajtó/Publikációs naptár](#) menüpont alól.

2010. február 10.

A bankszektor 2009. IV. negyedévi gyorselemzése

Jelen elemzésünkkel a Felügyelet rendszeres publikációi között megjelenő, a bankszektor egyedi intézményi szintű adatait tartalmazó idősorhoz szeretnénk rövid összefoglaló értékelést adni, ami reményeink szerint a publikált adatok könnyebb értelmezését és feldolgozását segítheti elő.

Elemzésünk az állományi adatoknál elsődlegesen a tárgynegyedév során bekövetkezett változásokra fókuszál, míg az eredménytípusú, illetve egyéb flow adatok tekintetében az év kezdetétől az időszak végéig kumulált értékek év/év alapú összehasonlítását alkalmazza. A felügyelt szektorok részletes, kockázat alapú elemzését a jövőben „A felügyelt szektorok működése és kockázatai” című félévente megjelenő korábbi kiadvány helyett a negyedéves gyakorisággal publikált „Kockázati jelentés” fogja tartalmazni.

MÉRLEGDINAMIKA-ESZKÖZOLDAL

2009. negyedik negyedévében számottevő devizahatás nem érvényesült, (az euró 0,2%, a svájci frank 1,8%-kal erősödött a forint-hoz képest), így a forintban kifejezett mérlegdinamikát, az előző negyedévihez hasonlóan most is főként tranzakciós változások magyarázták. Az eszközoldal legszembetűnőbb növekménye a befektetési célú értékpapírok 450 mrd Ft-os, illetve a bankközi betétek 525 mrd Ft-os bővülése volt, ami mindkét esetben közel kétharmad részben a deviza állományokon valósult meg. Ezzel szemben a hitelállomány 230 mrd Ft-os csökkenést mutatott, ami devizánkénti bontásban 86%-ban a forint kihelyezéseket, szektor szerint nézve pedig 90%-ban a vállalati hitelek érintette. A fentiek eredőjeként az eszközoldal 744 mrd Ft-os (2,6%-os) bővülése 85%-ban a deviza, 15%-ban pedig a forint tételeken valósult meg.

A hitelezés szerkezetét részletesen vizsgálva az is látható, hogy a vállalati hitelek túl más tételek esetén is jelentős mozgások következtek be. Ezek azonban ellentétes irányúak és közel azonos nagyságúak voltak, így eredőjük már nem volt lényeges hatással az összes hitelállomány változására. Jelentős csökkenés (73 mrd Ft) volt megfigyelhető például a pénzügyi közvetítőknek nyújtott hitelekénél, amit a külföldi kihelyezések 79 mrd Ft-os növekménye ellentétezt. Az állami- és önkormányzati hitelállomány 21 mrd Ft-os növekedésével a bankközi hitelek közel 20 mrd Ft-os csökkenése állítható szembe. A bruttó lakossági hitelállomány ezzel szemben, csak igen szerény 14 mrd Ft-os mértékben bővült, mely növekmény a devizahitelek 33 mrd Ft-os csökkenésének, illetve a forint-hitelek 47 mrd Ft-os növekedésének összegeként állt elő. A kis és közepes vállalkozásoknak (kkv) nyújtott hitelállomány, mint ismeretes egyaránt tartalmazza pénzügyi vállalkozásoknak folyósított hiteleket, illetőleg a pénzügyi közvetítőnek nem minősülő kkv-k hitelállományait is. Ezért a kkv hitelállományok tárgynegyedévben megvalósult közel 16 mrd Ft-os (0,5%-os) csökkenése is e két utóbbi szegmens eltérő mértékű fejlődésének eredőjeként értelmezhető.

LIKVIDITÁS

A vizsgált időszakban a likvid eszközök (a pénztár és elszámolási számlák, a forgatási célú értékpapírok, illetve a jegybanki- és bankközi betétek együttes nettó állománya) állománya 10%-kal gyarapodott, ami a már korábban említett bankközi betétállomány jelentős növekedésének köszönhető, a forgatási célú értékpapírok és pénzeszközök együttes állományának stagnálása mellett. Az említett likvid eszköz-dinamika azonban, a megelőző negyedévhez hasonlóan 2009. negyedik negyedévében is csökkenő hitelállomány mellett ment végbe, így a likvid eszköz/mérlegfőösszeg arány 1,7%-ponttal tovább nőtt. A mutató értéke ezzel 2009. december végére 19,7%-os szintet ért el. A javuló likviditási helyzetet a közel 2%-ponttal, 152,5%-ra csökkenő hitel/betét arány is visszatükrözte, melyben a csökkenő hitelállomány, illetve a hajszálnyi (0,2%-kal) növekvő ügyfélbetét-állomány együttes hatása jelenik meg.

MÉRLEGDINAMIKA - FORRÁSOLDAL

Az ügyfélbetétek 24 mrd Ft-os növekménye mögött a belföldi ügyfélbetétek 48 mrd Ft-os csökkenése, illetve a külföldi ügyfelek 72 mrd forintnyi betételhelyezése állt. A belföldi kiskereskedelmi források csökkenését az ún. egyéb belföldi ügyfelekkel (pl.: kormányzat) szembeni állomány csökkenése vezérelte, míg a két legnagyobb betéti szegmens, a nem-pénzügyi vállalatok és a háztartások növekményének eredője pozitívumot mutatott. Ez utóbbi fejlemény annak köszönhető, hogy a vállalati betétek fogyatkozása a megelőző negyedévhez képest több mint 2%-ponttal lassult, a lakossági betétek pedig nagyjából változatlan ütemben (1,6%-kal) tovább nőttek.

A finanszírozási helyzet azonban nem csak az ügyfélbetéteknél, hanem a nagykereskedelmi források esetén is a külföldi szereplőknek köszönhetően javult. A vizsgált negyedévben az összes külföldi forrás 468 mrd forintnyi növekményének 85%-a volt nagykereskedelmi, amely 3/4 részben bankközi betétek, 1/4 részben pedig külföldön kibocsátott értékpapírok formájában jelentkezett a hazai bankrendszer mérlegében. A külföldi finanszírozás élénkülésének hatására egyrészt emelkedett a külföldi források mérlegen

belüli aránya, ami a megelőző negyedév csökkenését kompenzálva ismét 29%-ra emelkedett, másrészt növekedett a forrásoldal devizatartalma (43%) is. Az eszközök devizaaránya (53,3%) azonban ezzel szinte teljesen megegyező mértékben nőtt, így a mérlegen belüli nyitott hosszú devizapozíció 10,3%-os szinten változatlan maradt.

JÖVEDELMEZŐSÉG

A bankszektor 2009. évi jövedelmezőségével kapcsolatban megállapítható, hogy a megelőző évi eredményhez képest a főbb eredménykategóriák közül a nem-kamateredmény soron keletkezett számottevő, mintegy 201 mrd Ft-os többlet, míg a bankszektor nyereségességét hagyományosan meghatározó nettó kamatkülönbözet értéke mindössze 40 mrd Ft-tal emelkedett. Szintén az eredmény növekedésének irányába hatott a működési költségek 54 mrd Ft-os mérséklődése is. Az említett eredménynövelő tételek hatását azonban teljes egészében elvitte az értékvesztés és céltartalékolás 283 mrd Ft-os növekménye, illetve a szektor nettó rendkívüli eredményének 37 mrd Ft-os csökkenése. Mindezen tényezők együttes hatásaként a bankrendszer adó előtti eredménye közel 26 mrd Ft-tal, míg adózás utáni eredménye 19 mrd Ft-tal csökkent a 2008. évi szinthez képest. Az eszközarányos jövedelmezőség (ROA) így 0,9%-ról 0,75%-ra, míg a sajáttőke arányos jövedelmezőség (ROE) 10,9%-ról 9,3%-ra mérséklődött.

PORTFOLIÓ MINŐSÉG ÉS TŐKEHELYZET

A 2009. évi eredményt tehát érdemben befolyásolta az értékvesztés- és céltartalékképzés összege, ami a 2008. évi érték közel háromszorosára emelkedett, negatíva fordítva ezzel a kamat és nem-kamat eredmények növekedésének, illetve a működési hatékonyság javulásának pozitív hatását. E tekintetben kedvező fejlemény, hogy a portfólió romlásának a 2009. harmadik negyedévében tapasztalt lassulása a negyedik negyedben tovább folytatódott. A problémás (átlag alatti, kétes és rossz minőségű) banki eszközállomány azonban még így is 0,5%-ponttal nőtt 2009. utolsó negyedében, és az év végén a teljes minősített állomány 5,7%-át tette ki. A problémás tételek aránya ugyanakkor a vállalati kihelyezések között 9,3%-os, a háztartások hitelei esetében 7,4%-os, a külföldi kihelyezéseknél pedig 3,5%-os volt. E három kategóriában a portfólióromlás mértéke rendre 1,3%-pontos, 0,7%-pontos, illetve 1%-pontos szinten alakult, ami a vállalatoknál a megelőző negyedévhez képest gyorsulást, a háztartások esetén lassulást, míg a külföldi hiteleknel változatlan ütemű romlást jelentett.

A bankszektor tőkehelyzete a megelőző negyedévi magas bázishoz képest hajszálnival romlott, amennyiben a szavatoló tőke mennyisége az első pillér alapján számított minimális tőkekövetelmény mérséklődésénél (0,3%-pont) nagyobb ütemben (1,8%-ponttal) csökkent. Ennek következtében az év végén előálló 12,88%-os tőkemegfelelési mutató 0,2%-pottal került a 2009. szeptember végi érték alá.

[A bankszektor 2009. IV. negyedévi gyorselemzése](#)

A bankok késedelmes kintlévőségei 2009. év végén

A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete a részvénytársasági formában működő bankok részére, az általuk nyújtott hitelek hátralékosságára, ingatlanfedezeti jellemzőire, illetve értékvesztési fedezetére vonatkozóan rendkívüli adatszolgáltatást írt elő. Az adatszolgáltatásban részt vett bankok (részvénytársasági hitelintézetek, kivéve a KELER-t és az Eximbankot) jelentései alapján az alábbiak állapíthatók meg:

1. A jelentést küldő bankok 2009. december végén összesen 5 millió 933 ezer hitelszerződéssel rendelkeztek, ami a szeptemberi állományhoz képest 2,2%-os, éves viszonylatban pedig 4,4%-os csökkenést jelent. Darabszám alapján, év végén az összes hitelszerződés 95,4%-a háztartásokkal, további 2,9%-a mikro-, kis- és középvállalkozásokkal (KKV) szemben állt fenn. A 2009-es év során a lakossági hitelszerződések száma 3,8%-kal csökkent, a KKV-hitelek száma pedig az utolsó negyedévben mérséklődött ugyan, de éves szinten még így is 6,1%-kal növekedett.

2009. december végén összesen 1 millió 757 ezer hitelszerződéssel kapcsolatosan állt fenn valamilyen fizetési késedelem, ami darabszám alapján az összes szerződés 29,6%-át teszi ki. Ez 1,9 százalékponttal magasabb a harmadik negyedév végi arányhoz képest. A késedelmes hitelek száma a teljes évet tekintve 32,2%-kal gyarapodott. Az említett növekedés döntően (26,2%) az első félévben következett be, amit egy kisebb mértékű, 0,3%-os csökkenés követett a harmadik negyedévben. Az év utolsó három hónapja azonban újabb, 4,8%-os emelkedést hozott. December végén a lakossági hitelek 29,2%-ával, ezen belül a jelzáloghitelek 17,8%-ával, a KKV-hitelek 34%-ával, valamint a lakossági és a KKV-körön kívüli vállalati hiteleket is tartalmazó egyéb hitelek 44,8%-ával kapcsolatban merült fel fizetési késedelem.

A korántsem egységes nemzetközi gyakorlat által leggyakrabban nem-teljesítőként definiált 90 napon túli késedelem december végén 755,5 ezer banki hitelszerződéssel kapcsolatban állt fenn, mely a szeptemberi adatokhoz képest 9,5%-os növekedésnek felel meg. Ennek 93%-a, több mint 700 ezer szerződés a lakossági hitelezéshez köthető. Emellett 32,5 ezer a KKV-körrel szemben, további 22,5 ezer pedig egyéb ügyfelekkel szemben fennálló követelés volt. A 90-napos késedelmek száma a 2009-es év során összesen 47,2%-kal; a lakossági hitelezésnél pedig 46,6%-kal gyarapodott. Az említett tartósságú fizetési késedelembe esett hitelszerződések aránya december végén darabszám szerint 12,7%-os, a lakossági körben pedig 12,4%-os, ezen belül a jelzáloghitelek esetében 5,9%-

os volt. Mindez számottevő tizenkét havi növekedést képvisel. 2008 végén a 90 napon túli fizetési késedelemmel érintett szerződések aránya darabszám szerint 8,3%-os, a lakossági körben 8,1%-os, az utóbbin belül a jelzáloghitelek esetében 4,6%-os volt. A 90 napon túl késedelmes szerződések gyarapodása az év második felében is folytatódott, de az első félévhez képest lassuló ütemben.

2. 2009. év végén a jelentő bankokkal szemben ügyfeleknek összesen 19 551 milliárd forint hiteltartozása állt fenn. Az említett tartozás összege az elmúlt egy év alatt 6,5%-kal csökkent, ezen belül is az utolsó három hónapban 3,4 százalékpontos a visszaesés. A teljes évvégi tartozásállomány 35%-a a háztartások, 19,2%-a KKV-szektor, 45,7%-a pedig egyéb ügyfelek adóssága volt. A lakossági tartozásállomány 12 hónap alatt 1,3%-kal nőtt, az egyéb ügyfeleket terhelő tartozásállomány pedig 13,5%-kal csökkent. A KKV szektor hitelállománya pedig 2009. január és június között 1,5%-kal bővült, majd az év további részében az állomány növekvő mértékben mérséklődött, decemberi éves szinten 1,2%-os csökkenést eredményezve.

A hitelállomány egészét tekintve a lejárt tartozás (lásd: keretes) aránya egy év alatt megkétszereződött, a 2008. év végi 2,5%-ról 5%-ra emelkedett. A lakossági hiteleknél is hasonló trend figyelhető meg: a lejárt tartozás aránya egy év alatt 1,8%-ról 3,8%-ra nőtt. Az összes lejárt hiteltartozás abszolút mértéke 2009. végén 971,5 milliárd forintot tett ki, növekedése az év során lassuló ütemben zajlott.

A teljes banki hitelállományon belül a késedelem által érintett tartozás összege december végén 2843,5 milliárd forint volt, amelyen belül a lakossági állomány 1489,5 milliárd forintot tett ki. A késedelmes állomány 2009. során lendületesen, 40,5%-kal nőtt. Különösen gyors, 59,8%-os volt a gyarapodás a lakossági hitelek körében. Az említett gyors növekedés azonban csak az év első felére volt jellemző. 2009. második felében a teljes késedelmes állomány már 1,3%-kal csökkent, a lakossági hitelek késedelmes állományának gyarapodása pedig 2,8%-osra lassult.

A fizetési késedelemmel érintett hitelszerződések tartozás-állományának az összes hiteltartozáson belüli aránya 2009. első felében 9,7%-ról 14,1%-ra nőtt, majd a harmadik negyedévben 13,8%-ra csökkent, az évet pedig 14,5%-on zárta. Ugyanebben az időszakban a háztartásokkal szemben fennálló késedelmes állomány aránya 13,8%-ról előbb hat hónap alatt 21,3%-ra nőtt, a következő három hónapban enyhén, 20,9%-ra csökkent, december végére pedig 21,8%-os szintre emelkedett. Hasonló tendencia érvényesült a KKV-körrel és az egyéb banki ügyfelekkel szemben fennálló hitelállományok tekintetében is. A késedelemmel érintett állomány súlya december végén a KKV-szektor esetében 18,4%-os, az egyéb ügyfelek esetében 7,4%-os volt.

A 90 napon túli fizetési késedelem által érintett állomány aránya a teljes hitelállományon belül az év első felében 2,8%-ról 4,8%-ra, majd a második félév során, lassuló ütemben, 5,9%-ra emelkedett. A lakossági hitelek esetében a 90 napon túli állomány aránya 2008 végén 3,2%-ot ért el, majd júniusig 5,9%-ra és szeptemberig 6,8%-ra emelkedett, év végére pedig 7%-ot ért el. December végén a hasonló arány a KKV-szektor esetében 9,8%-os, az egyéb banki ügyfelek esetében pedig mindössze 3,5%-os volt.

A fentiek alapján megállapítható, hogy fizetési késedelmek, illetve súlyos késedelmek mindeddig jóval nagyobb gyakorisággal jöttek létre az átlagosnál kisebb méretű hitelek körében, illetve hogy 2009-es évben a fennálló késedelmek átlagos súlyossága érdemi mértékben fokozódott. A fizetési késedelem által érintett összes állomány az év első felében gyorsan nőtt, a második félévben viszont gyakorlatilag stagnált.

3. A rendkívüli adatszolgáltatás eredményei szerint a banki gyakorlatban terjedőben van a hiteltartozások átstrukturálása, átütömezése. A jelentő bankok 2009. december végén 61 060 átütömezett hitelszerződést tartottak nyilván, amelynek 96,2%-a a lakossági hitelek körében merült fel. Az átütömezett állomány ugyanebben az időpontban 371 milliárd forintot tett ki, melynek 52%-át a lakossági hitelek, 32%-át pedig a KKV-kör hitelei adták. A 2009-es évben az átütömezett hitelszerződések darabszáma 147%-kal, az átütömezett állomány 114%-kal növekedett.

Az átütömezett hitelszerződések darabszám szerinti aránya 2009. év végén a teljes szerződésszám 1%-a, állományi aránya a teljes állomány 1,9%-a volt. A lakossági körben a hasonló arányszámok 1,04%-os, illetve 2,8%-os szinten alakultak. A fenti adatok tanúsága szerint az átütömezés a késedelmességgel ellentétben az átlagosnál nagyobb méretű hitelek esetében vált jellemzővé.

4. A rendkívüli adatszolgáltatás 2009. december végén, a szerződések darabszáma alapján a lakossági hitelek 20,1%-a, illetve a KKV-hitelek 8,8%-a mögött azonosított ingatlanfedezetet; utóbbi a harmadik negyedév végén tapasztalt 11,4%-hoz képest jelentős mértékű visszaesést testesít meg. A hitelező bankok által nyilvántartott hitelbiztosítéki érték alapján a fedezetül lekötött ingatlanok a lakossági jelzáloghitelekkel kapcsolatos összes tartozásnak átlagosan 174%-át, a lakossági kombinált, vagyis vegyes fedezetű hiteltermékek esetében átlagosan 144,5%-át fedezték.

A késedelemmel, illetve súlyos késedelemmel érintett állományok körében az ingatlanfedezet gyakorisága a késedelem súlyosságával fordított arányosságot mutat. 2009. végén a szerződés szerint teljesítő lakossági tartozásoknak darabszám szerint 23,2%-a, a késedelmes hasonló állománynak viszont mindössze 12,2%-a, a 90 napon túli késedelmes állománynak pedig 9,6%-a rendelkezett ingatlanfedezettel. A KKV-hitelek körében a hasonló arányok ugyanebben az időpontban 11,5%-os, 3,6%-os és 3%-os szinten alakultak.

A végrehajtási, vagy egyéb tartozásrendezési eljárás alá vont, valamint a bankok által eladott követelésekben érintett, a hitelek fedezetül szolgáló lakóingatlanok együttes darab-száma 2009-ben 19 116 volt, amely 74%-os növekedést képvisel az előző évhez

Lejárt tartozás a jelen adatszolgáltatás szempontjából az a teljes, tőke, kamat és egyéb kötelezettségeket tartalmazó összeg, amellyel az ügyfél banki hitelszerződéssel kapcsolatban fizetési késedelembe van, illetve amit a hitelintézet lejárttá tett. Teljes tartozás alatt pedig az ügyfél teljes hiteltartozását értjük, a lejárt tartozás-soknál meghatározott részletes tartalommal.

viszonyítva, s 63%-osat szeptemberhez képest. A végrehajtási eljárás alá vont ingatlanok 26%-os növekedése mellett az egyéb eljárás alá vont ingatlanok száma 384%-kal gyarapodott, az eladott köve-telésekben érintett lakóingatlanok száma pedig 90%-kal nőtt. Mindez érdemi változást jelez a bankok behajtási gyakorlatában.

5. A banki jelentések 2009. év végén összesen 709 milliárd forint összegű megképzett értékvesztési állományt azonosítottak. Ez a teljes hitelállomány bruttó értékének 3,6%-át tette ki, ami a 2008-as aránynak éppen a kétszerese. Az értékvesztési állomány 2009. első felében 39,2%-kal, az év első kilenc hónapja során 61,2%-kal, s a teljes évet tekintve pedig 87,5%-kal gyarapodott.

A december végi értékvesztés-állomány 33,1%-a lakossági hitelekkel, 35,7%-a KKV-körnek nyújtott hitelekkel, 31,2%-a pedig az egyéb ügyfeleknek nyújtott hitelekkel kapcsolat-ban került elszámolásra. Ebben az időpontban a lakossági hitelek esetében az értékvesztés-állomány a teljes hitelállomány bruttó értékének 3,4%-át, a KKV-hitelek esetében 6,7%-át, az egyéb ügyfelekkel szembeni kihelyezések esetében pedig 2,5%-át tette ki. A lakossági hiteleken belül a jelzáloghitelek értékvesztési aránya 1,7%-os, az egyéb hitelek értékvesztési aránya pedig 11,3%-os volt.

Kapcsolódó anyagok

[A bankok késedelmes kintlévőségei 2009. év végén](#)

[8AP tábla - eredmények](#)

Tájékoztató a Capital Partners a.s. függő ügynökeinek törléséről

A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete határozatában azonnali hatállyal törölte a felügyeleti nyilvántartásból a prágai székhelyű Capital Partners a.s. határon átnyúló befektetési szolgáltató valamennyi magyarországi függő ügynökét.

A regiszterből törölt csaknem 70 cég, illetve magánszemély így a továbbiakban nem végezhet függő ügynöki tevékenységet Magyarországon a cég nevében. A Felügyelet egyúttal felszólította a Capital Partners a.s-t a függő ügynöki szolgáltatások igénybe vételével kapcsolatos jogszabályok maradéktalan betartására.

A Felügyelet megállapította, hogy a Capital Partners a.s. függő ügynöki hálózatán keresztül kifejtett magyarországi tevékenysége súlyosan és alapjaiban sérti a befektetési vállalkozásokról és árutőzsdei szolgáltatók tevékenységéről szóló törvénynek az ügyfelek tájékoztatására meghatározott szabályait. A Felügyelet saját vizsgálatával párhuzamosan csalás gyanújával feljelentést tett a Budapesti Rendőr-főkapitányságon (BRFK), amely megkezdte a történetek felderítését. Tavaly szeptemberben a Felügyelet két érintett függő ügynök, az AFIN HU Kft. és az Oceangate Securities Kft. esetében a Gazdasági Versenyhivatal eljárását is kezdeményezte.

A közvetítői tanácsadás nyomán az ügyfelek számos esetben nem tudták, hogy szerződéskötéskor ők a Capital Partners a.s. társasággal léptek kapcsolatba. Számos közvetítő alapvető képesítéssel és szakismeretekkel sem rendelkezett az általa ajánlott értékpapírokra vonatkozóan. Ennek ellenére megkereséseik során gyakorta azt a valótlan látszatot keltették a potenciális ügyfélkörükben, hogy az ajánlott szolgáltatás azonnal vagy rövidesen kimagasló haszonnal járhat, illetve hogy a befektetések kapcsán a magyar, s nem a cseh jogrend lenne az irányadó. Az ügynökhálózat magas, a piaci átlag többszörösére rúgó (ügyletenként 1,5-1,9 százalékos) forgalmi jutaléka miatt a közvetítők, egyéb közreműködő magánszemélyek alapvető érdeke volt minél több ügylet megkötése az ügyfelekkel, akkor is, ha azokból a fogyasztónak nem volt esélye nyereség realizálására.

A Felügyelet 2009. július 27-i és 2009. szeptember 28-i közleményeiben már folyamatban lévő vizsgálata során felhívta a figyelmet arra: a Capital Partneres ügynökhálózata az ügyfelek számára átláthatatlan, illetve ennek tevékenysége felveti a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló törvény megsértését is.

Budapest, 2010. február 23.

Kapcsolódó anyagok

[Tájékoztató a Capital Partners a.s. függő ügynökeinek törléséről](#)

[A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének PJ-III/I-3/2010. számú határozata a Capital Partners a.s. függő ügynökeivel szembeni intézkedésről](#)

Tájékoztató az Általános Közlekedési Hitelszövetkezet engedélyének visszavonásáról

A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete határozatában visszavonta az Általános Közlekedési Hitelszövetkezet tevékenységi engedélyét, kezdeményezte az intézmény felszámolását, s azt, hogy felszámolónak a Hitelintézeti Felszámoló Nonprofit Kft-t jelöljék ki.

Az intézkedések oka, hogy a Hitelszövetkezethez 2010. január közepén kirendelt felügyeleti biztosok (ld: [Tájékoztató: Felügyeleti biztosok az Általános Közlekedési Hitelszövetkezetnél](#)) megállapították: az intézmény saját tőkéje jelentősen elmarad annak jegyzett tőkéjétől, fizetőképességi helyzete pedig nem teszi lehetővé jövőbeni biztonságos, a jogszabályoknak megfelelő működését.

E helyzetben a Hitelszövetkezet betéteseinek érdeke, hogy az Országos Betétbiztosítási Alap (OBA) közreműködésével mielőbb megkezdődhessék a befagyott betétek utáni kártalanítás. A törvény alapján az OBA a Felügyelet engedély-visszavonó határozatát követő 20 munkanapon belül köteles lebonyolítani a betétesek kártalanítását szolgáló kifizetéseket. Az OBA a törvényi előírásoknak megfelelően minden jogos betéti követelésre kifizetést teljesít majd.

A Hitelszövetkezet kisszámú, mintegy 800 betétessel rendelkezik, s a 2008. évi auditált adatok szerint mérlegfőösszege alapján számított piaci súlya nem éri el az egy ezreléket sem.

Budapest, 2010. február 11.

Kapcsolódó anyagok

[Tájékoztató az Általános Közlekedési Hitelszövetkezet engedélyének visszavonásáról](#)

[A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének EN-I-90/2010. számú határozata az Általános Közlekedési Hitelszövetkezet pénzügyi szolgáltatás végzésére jogosító engedélyeinek visszavonásáról és felszámolásának kezdeményezéséről](#)

[Az OBA közleménye az Általános Közlekedési Hitelszövetkezet betétei utáni kártalanításról](#)

Tájékoztató a Dimenzió Biztosító és Önszegélyező Egyesülettel kapcsolatos felügyeleti intézkedésről

A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete átfogó vizsgálatot folytatott a Dimenzió Biztosító és Önszegélyező Egyesületnél, amely súlyos hiányosságokat és jogszabálysértéseket tárt fel.

Ezek közül kiemelkedik, hogy a Dimenzió egyesület tartalékolási szabályait visszamenőlegesen módosította, s ezáltal elfedte az intézmény szavatoló tőke hiányát, amelyet e miatt a Felügyelet nem észlelhetett. A Dimenzió egyesület e mellett visszamenőleges hatállyal módosította általános szerződési feltételeit a többlethozam-visszajuttatás tekintetében.

A Felügyelet határozatában ezért kezdeményezte a Dimenzió egyesület elnökségének, első számú vezetőjének (egy személyben vezető jogtanácsosának) és a számviteli rendért felelős vezetőjének felmentését. A Felügyelet több nyugdíjbiztosítási termék esetében kötelezte a biztosító egyesületet: olyan ellenőrzési és nyilvántartási rendszert alakítson ki, illetve a többlethozamok visszajuttatásánál oly módon járjon el, ami megfelel az ügyfélszerződésekben foglaltaknak.

A határozat előírta a biztosítónak, hogy a továbbiakban feleljen meg a tartalékok becslésére vonatkozó jogszabályi előírásoknak, pontosítsa a szerződés megkötése előtti ügyfél-tájékoztatási gyakorlatát, illetve a továbbiakban negyedévente teljes főkönyvi kimutatásban számoljon be gazdasági helyzetéről. A határozat előírja a Dimenzió egyesület közgyűlésének összehívását is, annak érdekében, hogy a felügyeleti intézkedések tartalmát ismertessék a tagokkal.

Budapest, 2010. február 24.

Kapcsolódó anyagok

[Tájékoztató a Dimenzió Biztosító és Önszegélyező Egyesülettel kapcsolatos felügyeleti intézkedésről](#)

[A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének JÉ-II-4/2010. számú határozata a Dimenzió Biztosító és Önszegélyező Egyesületnél 2009. szeptember 14. – október 9. között lefolytatott átfogó vizsgálat lezárásáról](#)

Tájékoztató a Fund De La Salle Befektetési Alapkezelő felszámolásáról

A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete felhívja a felszámolás alatt álló Fund De La Salle Befektetési Alapkezelő Zrt. ügyfeleinek figyelmét, hogy a társasággal szemben fennálló és érvényesíteni kívánt követeléseiket a bírósági végzésben foglaltak szerint és határidőben kell bejelenteniük a felszámolónál.

A Fővárosi Bíróság 2009. december 7-én hozott és december 30-án jogerőre emelkedett végzésével rendelte el a társaság felszámolását. A bíróság 2010. január 19-én hozott, 20.Fpk.01-09-009971/6. számú végzésével elrendelte ennek a Céglőnyben való közzétételét is. A bíróság által kijelölt felszámoló a Hitelintézeti Felszámoló Nonprofit Kft., a felszámolóbiztos Fábián László Balázs. A társaság felszámolásának kezdő időpontja 2010. január 19. A végzés szövege teljes terjedelemben a társaság cégnevére vagy 01-10-045587 cégjegyzékszámára történő rákeresés útján megtekinthető a <http://www.e-cegkozlony.gov.hu> weboldalon. A Hitelintézeti Felszámoló NKft. elérhetősége: 1071 Budapest, Damjanich u. 11-15., tel.: 06-1-321-0116, fax.: 06-1-321-0209.

Emlékeztetés: a Felügyelet 2009 októberben helyszíni célvizsgálatot folytatott le a társaságnál. A feltárt jogszabálysértések megszüntetése, a kockázatok csökkentése és az ügyfélszolgálat megővése érdekében a Felügyelet 2009. október 6-i végzésével meghatározott időtartamra megtiltotta a társaság portfóliókezelési tevékenységvégzését. Az eltöltött időtartama alatt a társaság a már meglévő portfóliókezelte ügyfeleivel történő szükségessé váló elszámolásokat és egyeztetéseket köteles volt lefolytatni.

A Felügyelet 2009. október 9-i határozatával a teljes körű számlaforgalom és tranzakciós lista vonatkozásában naponta teljesítendő rendkívüli adatszolgáltatásra kötelezte a társaságot. 2009. október 22-i végzésével pedig elrendelte, hogy a társaság a korlátozott körben még lehetővé tett tevékenységvégzését is haladéktalanul szüntesse meg. Az ügyféltulajdonú eszközöket is tartalmazó számlák tekintetében kizárólag bizonyos - az ügyfelek érdekeiben álló - megbízásokat adhatott a számlavezetőknek. A Felügyelet elrendelte, hogy a társaság adott értéknapi vonatkozóan készítse el és megadott határidőben bocsássa rendelkezésre valamennyi általa kezelt portfólió aktuális egyenlegét tartalmazó teljes körű és bizonylatokkal alátámasztott, és az ügyfelekkel is leegyeztetett és aláírt kimutatását.

A társaság az előírtakat nem teljesítette, a határidő meghosszabbítását kérte. A Felügyelet a társaság súlyosan jogszabálysértő portfóliókezelési tevékenységvégzési gyakorlata és időközben egyértelművé vált likviditási nehézségei miatt 2009. november 16-tól felügyeleti biztost rendelt ki az intézményhez.

A társaságnál feltárt, az ágazati jogszabályi előírásokat súlyosan sértő állapotot az intézmény működésének fenntartásával nem lehetett megszüntetni. Ezért a Felügyelet 2009. november 27-i határozatával visszavonta a társaság befektetési alapkezelési és meghatározott befektetési szolgáltatási tevékenységek végzésére jogosító engedélyét, s kezdeményezte a Fővárosi Bíróságnál a társaság felszámolását és a Hitelintézeti Felszámoló NKft. felszámolóként történő kijelölését. A társaság tevékenységi engedélyeinek visszavonása a felszámolási eljárás elrendelésének napján lépett hatályba.

Budapest, 2010. február 1.

Kapcsolódó anyagok

[Tájékoztató a Fund De La Salle Befektetési Alapkezelő felszámolásáról](#)

[A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének EN-III/V-885/2009. számú határozata a Fund De La Salle Befektetési Alapkezelő Zrt. befektetési alapkezelési és befektetési szolgáltatási tevékenységek végzésére jogosító engedélye visszavonásáról és felszámolás kezdeményezéséről](#)

Tőkepiaci összefoglaló

A BÉT-en kötött fix ügyletek 2010.01.21. - 02.18.

Dátum	Idő	Értékpapír	Ár (Ft)	Napi átlagár (Ft)	Napi minimum ár (Ft)	Napi maximum ár (Ft)	Napi nyitó ár (Ft)	Napi záró ár (Ft)	Mennyiség (db)	Érték (Ft)
2010.02.01.	16:19:34	MOL	18 060	18 263,64	18 000	18 470	18 000	18 470	5 000	90 300 000
2010.02.04.	16:23:31	MOL	18 045	17 956,65	17 545	18 445	18 415	17 600	4 000	72 180 000
2010.02.05.	15:25:00	OTP	5 135	5 201,71	5 115	5 300	5 253	5 170	35 000	179 725 000
2010.02.09.	14:53:46	OTP	5 305	5 247,58	5 183	5 308	5 201	5 250	10 000	53 050 000
2010.02.12.	16:28:18	MOL	17 130	17 126,01	16 910	17 440	17 280	17 050	1 543	26 431 590
2010.02.17.	13:50:34	OTP	5 608	5 630,16	5 581	5 680	5 591	5 680	11 000	61 688 000

300.000.000 Ft-ot meghaladó árfolyamértékű részvényügyletek a BÉT-en 2010.01.21. - 02.18.

Dátum	Idő	Értékpapír	Ár (Ft)	Napi átlagár (Ft)	Napi minimum ár (Ft)	Napi maximum ár (Ft)	Napi nyitó ár (Ft)	Napi záró ár (Ft)	Mennyiség (db)	Érték (Ft)
2010.01.26.	15:05:58	OTP	5 740	5 779,03	5 705	5 858	5 800	5 840	70 000	401 800 000
2010.01.26.	16:27:13	OTP	5 830	5 779,03	5 705	5 858	5 800	5 840	71 600	417 428 000
2010.02.01.	16:26:23	OTP	5 807	5 792,34	5 737	5 848	5 770	5 845	60 000	348 420 000
2010.02.08.	09:29:19	OTP	5 200	5 182,14	5 078	5 269	5 229	5 130	100 000	520 000 000
2010.02.08.	10:45:45	OTP	5 246	5 182,14	5 078	5 269	5 229	5 130	65 623	344 258 258
2010.02.08.	10:52:11	RICHTER	40 050	40 049,52	39 400	40 380	39 400	39 915	10 000	400 500 000
2010.02.09.	09:14:03	OTP	5 200	5 247,58	5 183	5 308	5 201	5 250	100 000	520 000 000
2010.02.09.	16:20:21	OTP	5 249	5 247,58	5 183	5 308	5 201	5 250	73 000	383 177 000
2010.02.09.	16:26:32	OTP	5 250	5 247,58	5 183	5 308	5 201	5 250	100 000	525 000 000
2010.02.09.	16:29:31	MOL	17 250	17 254,15	17 140	17 400	17 200	17 350	20 000	345 000 000
2010.02.18.	11:28:46	OTP	5 600	5 580,58	5 528	5 628	5 610	5 580	142 000	795 200 000

A tőzsdei kereskedés szüneteltetését előidéző részvényügyletek 2010.01.21. - 02.18.

	Dátum	Időpont	Értékpapír	Ár (Ft)	Mennyiség (db)	Érték (Ft)	Bázisár (Ft)	Eltérés a bázisártól (%)	Bázisár dátuma	Napi átlagár (Ft)	Napi minimum ár (Ft)	Napi maximum ár (Ft)	Napi nyitó ár (Ft)	Napi záró ár (Ft)	Napi összforgalom (db)
A kat.	2010.02.03.	16:03:36	PHYLAXIA	81	10 000	810 000	73	10,96	2010.02.02.	77,46	72	83	73	83	1 071 080
	2010.02.04.	09:02:33	PHYLAXIA	92	1 200	110 400	83	10,84	2010.02.03.	84,57	77	92	90	77	4 991 387
	2010.01.22.	09:31:06	EHEP	510	27	13 770	600	-15,00	2010.01.19.	510,00	510	510	510	510	27
	2010.01.25.	14:06:02	EHEP	580	114	66 120	510	13,73	2010.01.22.	567,21	551	580	551	580	204
	2010.01.28.	14:45:05	EXTERNET	650	8	5 200	585	11,11		612,26	585	699	585	698	816
	2010.02.03.	12:42:28	EXTERNET	600	23	13 800	698	-14,04	2010.01.28.	600,00	600	600	600	600	123
	2010.02.10.	10:04:51	EXTERNET	520	1	520	645	-19,38	2010.02.04.	582,18	520	624	520	624	1 301
	2010.02.16.	16:23:38	HUMET	17	1	17	15	13,33	2010.02.15.	15,99	15	17	16	16	363 352
	2010.01.22.	15:10:12	KEG	406	150	60 900	452	-10,18	2010.01.21.	416,36	400	439	435	420	47 378
	2010.02.01.	09:18:44	KULCSSOFT	675	38	25 650	784	-13,90	2010.01.29.	722,79	675	780	780	774	226
B kategória	2010.02.05.	10:36:33	KULCSSOFT	706	200	141 200	785	-10,06	2010.02.04.	699,87	681	775	750	695	15 126
	2010.01.21.	09:39:07	NORDTELEKOM	3 500	1	3 500	2 950	18,64		3 050,00	2 950	3 500	2 950	3 100	7
	2010.02.18.	12:36:20	PANNUNION	140	100	14 000	160	-12,50	2010.02.15.	156,17	130	162	160	160	1 128
	2010.02.08.	10:36:52	PFLAX	569	1	569	500	13,80	2010.02.05.	556,95	550	569	550	569	219
	2010.02.11.	16:08:03	TVNETWORK	266	1	266	299	-11,04	2010.02.10.	292,88	266	297	296	297	343

A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete fogyasztóvédelmi küldetése, tevékenységének stratégiai és operatív célja

A Felügyelet fogyasztóvédelmi tevékenységének középpontjában a pénzügyi szervezetek ügyfelei érdekeinek védelme áll.

A Felügyelet fogyasztóvédelmi stratégiai célja a pénzügyi szervezetek tisztességes és jogszerű magatartásra és szolgáltatásnyújtásra való rábírása annak érdekében, hogy az ügyfelek a jogszabályi előírásokon túlmutató, ügyfélbarát kiszolgálásban részesüljenek. A Felügyelet célja, hogy az ügyfelek ismereteinek növelése révén olyan fogyasztói kultúra, attitűd alakuljon ki, melyben az ügyfél a pénzügyi szolgáltatások igénybe vétele során kötelezettségeinek ismerete mellett jogait tudatosan gyakorolja.

A fogyasztóvédelem a Felügyelet munkájának egészét átható szemléletmód. Jelen van a pénzügyi szervezetek engedélyezésében, ellenőrzésében és a jogérvényesítésben azáltal, hogy a Felügyelet csak a jogszabályi feltételeknek megfelelő szervezeteket, személyeket engedí piacra lépni, tevékenységük során folyamatosan ellenőrzi a prudens működésre vonatkozó szabályok és a fogyasztóvédelmi rendelkezések érvényesülését, rendellenesség észlelése esetén megteszi a szükséges intézkedéseket a szabályszerű működés biztosítása érdekében. Jelen van továbbá a piaci rendellenességek kiszűrését célzó piacfelügyeleti tevékenységben is azáltal, hogy fellép a jogosulatlanul tevékenykedő személyek ellen, a jogszerűtlen piacbefolyásolással illetve egyéb rendellenes piaci magatartással szemben, és ezáltal biztosítja a pénzügyi piacok tisztaságát.

A Felügyelet fogyasztóvédelmi tevékenységének alapvető elvei a felelős, előrelátó cselekvés, a gyors fellépés és a hatékony intézkedés.

A pénzügyi fogyasztóvédelemért felelős hatóságként a Felügyelet az alábbi fogyasztóvédelmi célokat fogalmazza meg:

A Felügyelet célja a felelős szolgáltatói magatartás kikényszerítése, érvényre juttatása, ösztönzése, melynek érdekében

- szabályszerű, tisztességes és ügyfélbarát kereskedelmi gyakorlatok kialakítására, betartatására,
- pontos, jogszerű, tisztességes szerződési feltételek alkalmazásának biztosítására,
- átlátható szolgáltatások kialakításának támogatására,
- a pénzügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos panaszok megfelelő kezelésének biztosítására összpontosít.

A Felügyelet a szolgáltatók fogyasztókkal szemben tanúsítandó magatartására vonatkozó rendelkezések betartását elsődlegesen fogyasztóvédelmi eljárás keretében vizsgálja, a tapasztalt jogszabálysértésekkel szemben határozottan, a rendelkezésére álló eszközök hatékony felhasználásával lép fel, szükség esetén szankcionál.

A Felügyelet fogyasztóvédelmi eljárása során hozott, kötelezést tartalmazó határozatai alkalmasak arra, hogy a szektor egyéb szolgáltatóinak magatartását is befolyásolja. A Felügyelet emellett a pénzügyi szolgáltatók számára megfogalmazza a tapasztalatai alapján kialakított jó gyakorlatra irányuló elvárásait, melyek teljesülését aktívan nyomon követi, számon kéri, a megfogalmazott elvárások alapján szükség szerint javaslatot tesz a jogszabályi környezet alakítására is.

A Felügyelet célja továbbá a megfelelő informáltságon alapuló, tudatos fogyasztói döntés elősegítése, a pénzügyi kultúra fejlesztése, melynek keretében a Felügyelet

- figyelemfelhívó, ismeretterjesztő tevékenységet folytat, tájékoztató [kiadványokat](#) készít, [fogyasztóvédelmi honlapot](#) működtet,
- [ügyfélszolgálat](#), [panaszkezelési területe](#) révén az egyedi ügyek kezelése során személyre szabott tájékoztatást ad,
- a befolyó bírság bevételeiből a lakosság pénzügyi tudatosságát elősegítő, átfogó programokat támogat,
- a pénzügyi kultúra fejlesztéséért tenni kívánó hatóságokkal, minisztériumokkal, oktatási intézményekkel, civil fogyasztóvédelmi és egyéb szervezetekkel együttműködve a pénzügyi ismeretek terjesztését célzó projekteket valósít meg.

A FELÜGYELET FOGYASZTÓVÉDELMI TEVÉKENYSÉGÉNEK ÁTLÁTHATÓSÁGA

A Felügyelet fogyasztóvédelmi tevékenységét átláthatóan, a szakmai közvélemény folyamatos, naprakész tájékoztatása mellett végzi; a nyilvánosság számára elérhetővé teszi a fogyasztóvédelmi eljárásai során megtett intézkedéseit, kiszabott bírságait, a szektor felé megfogalmazott elvárásait. A Felügyelet továbbá tájékoztatja a közvéleményt a lakosság pénzügyi ismereteinek bővítéséért, a

pénzügyi kultúra fejlesztéséért tett erőfeszítéseiről, ezek tartalmáról és eredményéről, annak érdekében, hogy fogyasztóvédelmi üzenetei valamennyi érintetthez eljussanak.

E fenti célok megvalósítása érdekében a Felügyelet az aktuálisan felmerült piaci anomáliák megoldása mellett 2010. évi fogyasztóvédelmi prioritásait a következőkben határozza meg:

- a lakossági hitelezési tevékenység ellenőrzése a módosult szabályozási környezetben, különös tekintettel lakosság részére hiteelt nyújtó pénzügyi szervezetek ügyfelekkel szembeni tisztességes magatartásáról szóló [magatartási kódex](#) rendelkezéseire,
- a tisztességtelen általános szerződési feltételek elleni fellépés a rendelkezésre álló valamennyi jogi eszközzel,
- a kötelező gépjármű felelősség biztosítási tevékenység kapcsán azonosított ügyfél-védelmi problémák kezelése, különösen a kárrendezési ügyekben a kárügyintézési határidő betartásának, és a kapcsolódó kamatfizetési kötelezettség teljesítésének vizsgálata, valamint
- a hitel- és lízingválasztó program bevezetése az ügyfelek tájékozódási lehetőségének javítása érdekében.

[A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete fogyasztóvédelmi küldetése, tevékenységének stratégiai és operatív célja](#)

A hitelintézetek és befektetési vállalkozások tőkekövetelmény szabályozásának (CRD) a közelmúltban elfogadott és jelenleg folyamatban lévő uniós módosításai

A hitelintézetek és befektetési vállalkozások tőkekövetelmény szabályozását tartalmazó CRD (Capital Requirements Directives, 2006/48/EK és 2009/49/EK) irányelvet 2006-ban fogadták el, alkalmazása 2008. január 1-jétől kötelező.

Már az irányelv tervezetének uniós jogalkotási folyamatban történő egyeztetése során több kérdésben nem sikerült a tagállamoknak egyetértésre jutni, ezek megoldását későbbre halasztották. Az időközben kialakult pénzügyi válság felhívta a figyelmet a tőkeszabályozás hiányosságaira is, így azonosításra kerültek azon területek, melyek szabályozásának továbbfejlesztése szükséges. Az alkalmazás során felszínre kerültek továbbá olyan értelmezési problémák, melyek egységes kezelése a szabályozás pontosítása révén valósítható meg. Mindezek miatt került sor a CRD több területen kezdeményezett módosítására, melynek vitája és egyeztetése párhuzamosan folyik.

A CRD I a tőkekövetelmény számítás technikai kérdéseit szabályozó rendelkezéseket érintő módosítás, melyet a Bizottság komitológiai eljárás keretében fogadott el. E módosítás a tőkeirányelv rendelkezéseit pontosítja, a hiányosságokat pótolja, megszünteti az inkonzisztenciákat, illetve a piaci szereplők javaslatainak mérlegelését követően a gyakorlat során túl szigorúnak bizonyult előírásokat lazítja.

A CRD II-ként ismertté vált módosítás a tőkeirányelv elfogadásakor nyitva maradt kérdéseket – a szavatoló tőkére és a nagykockázat-vállalásra vonatkozó szabályozást – kívánja európai szinten egységesíteni, továbbá az elmúlt időszak pénzügyi fejleményeiből fakadó problémákra keresi a szabályozói választ. E módosítás keretében a likviditási követelmények megerősítése és az értékpapírosításhoz kapcsolódó kockázatkezelési- és tőkeszabályok szigorítása is megtörténik. A nemzetközileg aktív bankok hatékony felügyeletének elősegítése érdekében pedig a javaslat a felügyeleti hatóságok együttműködési keretét megadó felügyeleti kollégiumok működését és feladatmegosztását fekteti le.

A CRD III módosító javaslat célja a kereskedési könyvbe sorolt tételek és az összetett értékpapírosítási pozíciók tőkekövetelményének megerősítése, illetve a hitelintézetek és befektetési vállalkozások javadalmazási politikájára vonatkozó elvárások uniós szinten történő rögzítése.

A CRD IV az Európai Bizottság konzultációs munkanyaga, melynek célja a jelenlegi tőkeszabályozás prociklikus hatásainak mérséklése a gazdasági cikluson átívelő várható veszteség alapú tartalékképzés bevezetése révén, a felelős hitelezés elősegítése a nem hazai devizában denominált, lakóingatlan fedezete mellett nyújtott kitétségekre vonatkozó pótlólagos tőkekövetelmény előírásával, a szabályozás egyszerűsítése és az egységes alkalmazás biztosítása a kivételek, derogációk és diszkréciók megszüntetésével.

A módosítások jelenlegi állása az uniós jogalkotásban a következőképpen alakul:

- CRD I: Hatályba lépett a módosítás, alkalmazása 2011. január 1-jétől kötelező.
- CRD II: Hatályba lépett a módosítás, alkalmazása 2011. január 1-jétől kötelező.
- CRD III: Egyeztetés alatt áll, az Európai Tanács elfogadta a tervezetet, az Európai Parlament várhatóan 2010 nyarán dönt (alkalmazása várhatóan 2011. január 1-jétől kötelező).
- CRD IV: Konzultációs dokumentumként került meghirdetésre 2009 nyarán. Jelenleg nem látható előre a módosító javaslat uniós elfogadásának menete, és az alkalmazás időpontja.

A CRD I-II-III módosítások átültetésére vonatkozó hazai jogszabály módosítási javaslatokat együttesen, 2010 folyamán kell kidolgozni, melynek során a hitelintézetek és befektetési vállalkozások tevékenység végzésére vonatkozó minden jelentősebb törvényi és rendeleti szintű jogszabályt módosítani szükséges.

Az uniós módosítások átvétele során fontos szempont a hitelintézetekre és befektetési vállalkozásokra vonatkozó egységes hazai szabályozás kialakítása, így a Hpt. és Bszt. rendelkezéseinek, továbbá a vonatkozó kormányrendeletek szövegének harmonizálása. A jogszabály módosítási javaslatok kidolgozása során lehetőség nyílik az eredeti CRD szabályozást átültető rendelkezések pontosítására, javítására is. Számos rendelkezés gyakorlati alkalmazása során merült fel értelmezési kérdés, melyek egységes értelmezését a jogszabály módosítása, illetve kiegészítése biztosíthatja.

CRD I

Az uniós szabályozás piaci folyamatokhoz való gyorsabb alkalmazkodása érdekében a CRD irányelv felhatalmazást adott a Bizottság részére a tőkekövetelmény számítás technikai kérdéseit szabályozó rendelkezések komitológiai eljárás keretében történő módosítására. Ily módon a Bizottság a Tanács és a Parlament közreműködése nélkül fogadhatta el a 2006/48/EK irányelv rendelkezéseit módosító [2009/83/EK](#) és a 2006/49/EK irányelv rendelkezéseit módosító [2009/27/EK](#) Bizottsági irányelveket. E módosítások a 2006-ban elfogadott irányelv technikai rendelkezéseit pontosítják a sztenderd módszer, a belső minősítésen alapuló módszer, a kockázatmérséklés hatásának számítása, az értékpapírosítás, a működési kockázat és a kereskedési könyvi tételek tőkeszámítása tekintetében. A módosítások továbbá pótolják a hiányosságokat, megszüntetik az inkonzisztenciákat, illetve a piaci szereplők javaslatainak mérlegelését követően a gyakorlat során túl szigorúnak bizonyult előírásokat lazítják. A módosító javaslatokat a CRD alkalmazásának értelmezési kérdéseit tárgyaló szakértői bizottság, a CRDTG (Capital Requirements Transposition Group) készítette elő a piaci szereplőktől beérkezett [kérdések és javaslatok](#) alapján.

CRD II

Az Európai Bizottság 2008. októberében jelentette meg a CRD második módosítására vonatkozó tervezetét, mely végleges formájában 2009 őszén került elfogadásra. A [2009/111/EK](#) irányelv az alábbi lényeges kérdésköröket érinti:

- Hibrid instrumentumok alapvető tőkeelemként történő elismerése
- Nagykokázat-vállalási szabályok módosítása
- A felügyeleti tevékenység együttműködési kereteinek módosítása
- Likviditási kockázat kezelésének megerősítése
- Értékpapírosítási pozíciók tőkekövetelménye és kockázatkezelési követelményei

Az irányelv a fentiekén kívül a kollektív befektetési értékpapírban fennálló kitétségek kockázati súlyozását módosítja, továbbá a meghatározott feltételeknek megfelelő szövetkezeti hitelintézeti együttműködési formák esetén felmentést ad a prudenciális előírások egyedi teljesítése alól (ez utóbbi lehetőséget az irányelv az eddigiekben csak az 1980 előtt létrejött integrációk számára biztosította).

HYBRID INSTRUMENTUMOK ALAPVETŐ TŐKEELEMKÉNT TÖRTÉNŐ ELISMERÉSE

A hibrid instrumentumok tőkeelemként történő elismerésére vonatkozóan az uniós szabályozás egységesítését a de Larosiére jelentés prioritásként kezelte. Az ezen ajánlásnak megfelelően készült irányelv a CEBS javaslataira építve tartalmazza a szavatoló tőkében alapvető tőkeelemként elfogadható hibrid - azaz tőke és adósság jellegű tulajdonságokkal is bíró - instrumentumokkal szembeni követelményeket. Alapvető tőkeelemként a módosítás szerint azon hibrid instrumentum ismerhető el, mely lejárat nélküli vagy legalább 30 éves lejáratú, ténylegesen rendelkezésre áll, képes a veszteségek fedezésére folyamatos működés és felszámolás esetén is, és lehetőséget nyújt a kibocsátó számára a kifizetések (kamat, osztalék) törlesztésére oly módon, hogy az elmaradt összeg a későbbiekben sem követelhető.

A hibrid tőkeelemek szavatoló tőkébe történő beszámíthatóságára az irányelv korlátokat fogalmaz meg: az alapvető tőkeelemek összegének maximálisan 50%-a lehet azon hibrid tőke, mely kötelezően részvényre váltandó a hitelintézet pénzügyi és tőkehelyzetét veszélyeztető, meghatározott esemény bekövetkezése esetén, vagy amely a felügyeleti hatóság rendelkezése alapján kerül átváltásra. Az egyéb hibrid tőkeelemek aránya az alapvető tőkeelemek 35%-a lehet, míg a lejáratall rendelkező vagy a visszafizetésre ösztönzőket tartalmazó innovatív (ilyen lehet például a fizetendő kamat futamidővel arányos lépcsőzetes emelkedése – step up) elemek aránya 15%. Az e határokat meghaladó tőkeelem is beszámítható a szavatoló tőkébe, de csak járulékos tőkeelemként.

Az elismerhető hibrid tőkeelem kizárólag a felügyeleti hatóság engedélyével, legalább öt év futamidő elteltével mondható fel, és ha a szerződés ösztönzőket tartalmaz a visszafizetésre, az csak 10 év eltelté után gyakorolható, szintén a felügyeleti hatóság engedélyével. A felügyeleti hatóság visszafizettkor kötelezheti a hitelintézetet a hibrid tőkeelem ugyanolyan vagy jobb minőségű tőkeelemmel való helyettesítésére, vagy fel is függesztheti a hibrid tőke visszafizetését, ha azt a hitelintézet pénzügyi és tőkehelyzete indokolttá teszi. A Bizottság az irányelvben szereplő átmeneti rendelkezések (grandfathering) révén kívánja biztosítani a piacok zavartalan működését.

NAGYKOCKÁZAT-VÁLLALÁS

Az irányelv a nagykokázat-vállalási szabályozásra európai szinten maximális harmonizációt előírva egyszerűsíti az eddigi szabályozást. A nagykokázat-vállalási korlát a továbbiakban is a szavatoló tőke 25%-a marad, azzal a kiegészítéssel, hogy míg korábban az éven belüli bankközi kitétségeket nem kellett figyelembe venni a korlátnál, addig a módosítás elfogadását követően a bankok (és befektetési vállalkozások) esetében a 25% és 150 millió euro közül a magasabb érték jelenti majd a korlátot.

A nagykokázat-vállalási korlát a hitelkockázat-mérséklés figyelembe vételét követően lesz alkalmazandó ügyfélcsoport szinten, melynek meghatározásánál explicit módon megjelenik szempontként a finanszírozási függőség. A szavatoló tőke nyolcszorosára vonatkozó teljes nagykokázat-vállalási korlát pedig törésre kerül, mivel a gyakorlati tapasztalatok alapján nem volt olyan hitelintézet, melynél ez effektív korlátot jelentett volna. A nagykokázat-vállalásra vonatkozó adatszolgáltatás európai szinten egységes tartalommal, évente kétszer történik majd, a sztenderd és belső minősítésen alapuló módszert alkalmazó intézményekre részben eltérő tartalommal.

A nagykockázat-vállalási szabályozás módosítása keretében a korlátok alól felmentett kitétségek köre lényegesen változott. Az eddig nemzeti hatáskörben lévő mentesítési lehetőségek többségének alkalmazását – mely alacsony kockázatú kitétségekhez kapcsolódik – a módosítás kötelezővé teszi a tagállamok számára, ugyanakkor számos mentesítési lehetőség törlésre kerül, mint például az éven belüli bankközi kitétségek felmentése. A bankközi (2009. december 31-ig vállalt) kitétségek felmentésének és kedvezményes kezelésének megszüntetése azonban csak egy átmeneti időszakot követően, 2012. december 31-ét követően kerül sor. A csoporton belüli ügyletek nagykockázat-vállalási korlátok alól történő korábbi mentesítési lehetősége viszont a továbbiakban is fennmarad. A módosítás szerint a lakóingatlanl fedezett ügyletek (és a felügyeleti hatóság engedélyével a lakóingatlanl nem minősülő ingatlanl fedezett ügyletek) a jövőben 50%-os értéken vehetők majd figyelembe a nagykockázat-vállalási korlát alkalmazása során.

A FELÜGYELETI TEVÉKENYSÉG EGYÜTTMŰKÖDÉSI KERETEINEK MÓDOSÍTÁSA

A több tagállamban tevékenykedő bankcsoportok esetében jellemző központosított likviditás-, és kockázatkezelés, tőkeallokáció, a csoportstruktúra üzleti alpra helyezése a felügyeleti hatóságok szoros együttműködését kívánja meg a felügyeleti tevékenység ellátása során. Az irányelvben rögzítésre kerülnek a nemzetközi felügyelés operatív keretének, az ún. felügyeleti kollégiumoknak a működési szabályai és feladatai.

A felügyeleti kollégiumok jelentik a hatóságok közötti információcsere és egyeztetés fő színterét, melyet az EU szinten konszolidáló felügyeleti hatóság vezet. A kollégiumi működés célja, hogy a csoporttagokra vonatkozóan egy közös értelmezésen alapuló, és lehetőség szerint egységes prudenciális elvárásokat fogalmazzanak meg, valamint követeljenek meg a nemzeti hatóságok, koordinálják – adott esetben delegálják – felügyeleti vizsgálataikat, és a csoportszinten jellemzően központosított funkciókat együttműködésben értékelik. Így az EU-szintű hitelintézeti anyavállalatot felügyelő (home, azaz hazai) felügyeleti hatóság irányításával történik meg a hitelintézeti csoport belső tőkemegfelelésének, a kockázatkezelési és irányítási követelményeknek való megfelelésének értékelése, a többlettőke követelmény előírása és egyes csoporttagoknak a nyilvánosságra hozatali követelmények alóli mentesítése is. E döntések felügyeleti együttműködésbe való beemelésével tovább szűkül a leányvállalatot felügyelő, azaz fogadó (host) felügyeleti hatóságok döntési hatásköre.

Az Európai Bizottság eredeti javaslatával ellentétben a Parlament döntése szerint a felügyeleti hatóságok együttműködésének kiterjesztése a csoportok tőkehelyzetének megítélésére, és a többlettőke előírására oly módon valósul meg, hogy amennyiben nem születik megegyezés a csoporttagokat felügyelő felügyeleti hatóságok között, akkor konszolidált szinten az EU-szintű hitelintézeti anyavállalatot felügyelő felügyeleti hatóság, egyedi vagy szubkonszolidált szinten pedig a leányvállalatot felügyelő hatóság hozza meg önállóan döntését. A szükséges egyeztetési időszak az eredetileg javasolt hat hónap helyett négy hónapra rövidül egy 2012-ig tartó átmeneti időszakot követően.

Az irányelvben a nemzetközi bankcsoportokat érintő további fontos témakör a jelentésszolgálat, mivel a nemzetközi csoportok számára nagy terhet jelent a nemzeti hatóságok felé történő különböző adatszolgáltatás teljesítése. A Bizottság a hitelintézeti csoportok tőkekövetelményére vonatkozó jelentésszolgálatl kapcsolatos minden döntést az EU szinten konszolidáló hatósághoz kívánta telepíteni. A Tanács és a Parlament azonban az európai szinten egységes jelentésszolgálat kialakítása mellett döntött, melynek alkalmazását 2012. december 31-re tűzte ki. E jelentésszolgálat vélhetően nagymértékben támaszkodik majd a CEBS által készített – és jelenleg opcionálisan alkalmazandó - jelentésszolgálati rendszerre (Common Reporting Framework, COREP), melyen a nemzeti jelentésszolgálatok alapulnak.

Az irányelv lefekteti a jelentős fióktelep fogalmát és meghatározásának módját is. A jelentős fióktelepekkel rendelkező fogadó országok felügyeleti hatóságai megfelelő információs szintjének biztosítása érdekében az irányelv előírja a hazai felügyelet számára minden olyan információ átadását, amely lényeges hatást gyakorolhat a jelentős fióktelep működésére, és/vagy a fogadó ország pénzügyi piacára. A jelentős fióktelep felügyeleti hatósága az EU-szinten konszolidáló felügyeleti hatóság döntése szerint részt vehet a felügyeleti kollégium működésében. Ezen túl, a válsághelyzetek kezelésében, a felügyeleti intézkedések tervezése során is helyet ad a jelentős fiókteleppel rendelkező fogadó országok felügyeleti hatóságainak a felügyeleti együttműködésben. További előrelépés, hogy válsághelyzetnek minősül a jelentős fióktelepekkel rendelkező fogadó országok pénzügyi piacán felmerülő pénzügyi zavar is.

LIKVIDITÁSI KOCKÁZAT KEZELÉSÉNEK MEGERŐSÍTÉSE

Az irányelv a likviditásra vonatkozó kockázatkezelési előírásokat kiegészíti, és részletesebb, egyben szigorúbb követelményeket támaszt – az arányosság elvének megtartásával. A likviditási kockázat kezelésének felügyeleti felülvizsgálatára vonatkozó rendelkezések pedig az új követelményeknek megfelelően szintén bővülnek.

Az irányelv szerint a bankoknak diverzifikált finanszírozási szerkezetet kell kialakítani, különböző eszközökkel kell a likviditási kockázatot mérsékelni (limitrendszer, likviditási puffer). A likviditási kockázat megfelelő időhorizontokra (napon belül is) vonatkozó mérésére, kezelésére és monitorizálására részletes stratégiákat, szabályozást, rendszereket, módszertant kell kialakítani üzletágakra, devizákra és jogi egységekre szabottan, megfelelő allokációs mechanizmussal. A bankoknak figyelembe kell venni a likvid eszközök helyét, és azok csoporttagok és tagországok közötti mobilizálhatóságának szabályozási és gyakorlati – időbeli – korlátait. A módosítás összetett alternatív forgatókönyvek kidolgozását követeli meg, melyet figyelembe kell venni a belső szabályzatokban, limitrendszerekben. A reputációs kockázat is bekerül a likviditási kockázat értékelésének szempontjai közé. Az irányelv szerint a nemzetközileg aktív bankok likviditáskezelésének értékelése felügyeleti kollégiumok keretében, a hatóságok együttműködésében történik majd.

ÉRTÉKPÁPIROSÍTÁSI POZÍCIÓK TŐKEKÖVETELMÉNYE ÉS KOCKÁZATKEZELÉSI KÖVETELMÉNYEI

A Bizottság jelentős mértékben szigorítja az értékpapírosításhoz kapcsolódó követelményeket a kockázatot átadó (értékpapírosítást kezdeményező – originator), a szponzor (jellemzően likviditást biztosító), és az értékpapírosítási pozíciókba befektető hitelintézetekre is, melyet az ún. „originate to distribute model” (azaz a kockázatvállalást követő értékpapírosítás, értékpapírosítási célzattal vállalt kockázatok) térhódítása, a mögöttes kockázatok szoros figyelemmel követésének hiánya indokolt. A javaslat kockázatkezelési és tőkekövetelmény szabályokat fogalmaz meg, továbbá nyilvánosságra hozatali követelményeket támaszt.

A Bizottság a kockázatot átadó és a szponzor hitelintézeteket az átadott pozíciók kockázatának meghatározott mértékű megtartására (5%) kötelezi. Az irányelv az értékpapírosítási pozíciókba (az értékpapírosításra kerülő kitettségek hitelezési kockázatát megtestesítő értékpapírokba) befektető hitelintézetekre is határoz meg követelményeket, mely szerint a befektetőnek az értékpapírosítási pozíciók mögöttes kockázatait nyomon kell követnie és értékelnie kell (due diligence). Ha e követelményeknek nem tesz eleget az értékpapírosítási pozícióba befektető hitelintézet, „büntető” (1250%-os kockázati súly) tőkekövetelmény vonatkozik ezen pozíciókra.

CRD III

A tőkekövetelmény irányelv harmadik módosítására az Európai Bizottság 2009 júniusában tett [javaslatot](#), melynek célja a kereskedési könyvbe sorolt tételek és az összetett értékpapírosítási pozíciók tőkekövetelményének megerősítése, illetve a hitelintézetek és befektetési vállalkozások javadalmazási politikájára vonatkozó elvárások uniós szinten történő rögzítése.

AZ ÖSSZETETT, ÚJRAÉRTÉKPÁPIROSÍTOTT ÉRTÉKPÁPIROSÍTÁSI POZÍCIÓK TŐKEKÖVETELMÉNYE

A tervezet azon értékpapírosítási pozíciókra, melyek értékpapírosítási pozíciók újraértékpapírosításával keletkeztek, magasabb tőkekövetelményt határoz meg az egyszerű értékpapírosítási pozíciókhoz képest. Az összetett, újraértékpapírosított értékpapírosítási pozíciókba történő befektetésekre a tervezet előírja, hogy a hitelintézetek a mögöttes kitettségek kockázatértékelését végezzék el minden esetben, ennek hiányában pedig 1250%-os büntető súlyozás alkalmazandó. Az összetett, újraértékpapírosított értékpapírosítási pozíciók fogalmának egységes értelmezését célzó szempontok kidolgozására a CEBS kap felhatalmazást. A tőkekövetelmény szigorítására vonatkozó javaslat csak az új értékpapírosításokra vonatkozik, a jelenlegi pozíciókra csak a mögöttes portfólió módosítása esetén, átmeneti időszakot követően kell a magasabb tőkekövetelményt alkalmazni.

A tervezet a kereskedési könyvi értékpapírosítási pozíciók piaci kockázati tőkekövetelmény számítását is módosítja, amely ezután a banki könyvi értékpapírosítási pozíciókhoz hasonlóan kerül meghatározásra, mivel az ezen pozíciók normál hitelviszonyt megtestesítő értékpapírként történő eddigi kezelése e pozíciók valós piaci kockázatát nem tükrözte.

Az értékpapírosítási pozíciókra vonatkozó közzétételi követelmények pedig kiegészülnek a kereskedési könyvbe sorolt értékpapírosítási pozíciók közzétételével.

A KERESKEDÉSI KÖNYVI TÉTELEK PIACI KOCKÁZATÁNAK BELSŐ MODELL MÓDSZER SZERINTI TŐKEKÖVETELMÉNY SZÁMÍTÁSA

A tervezet a hitelintézetek kereskedési könyvi tételeinek piaci kockázati tőkekövetelmény számítására alkalmazott belső modellekkel szembeni követelményeket szigorítja. A 2007-2008-as események hatására bebizonyosodott, hogy a belső modellek alulbecslik a stressz helyzetekben felmerülő veszteségek mértékét, így az ezek fedezetéhez szükséges tőke mennyiségét. A tervezet előírja, hogy a hitelintézetek a piaci stresszhelyzetek esetén felmerülő veszteségekre külön becslést készítsenek, javítva ezzel a modell hatékonyságát, és csökkentve a tőkére gyakorolt prociklikus hatást. A hitelintézeteknek nemcsak a nemteljesítés kockázatát kell becsülniük a jövőben, hanem a hitelminőség romlásból fakadó veszteségeket is. Az értékpapírosítási pozíciók kockázatának meghatározására pedig egy külön tőkekövetelmény számítási módszertant kell a hitelintézeteknek bevezetni.

JAVADALMAZÁS

A tervezet szerint a hitelintézeteknek és befektetési vállalkozásoknak olyan – tevékenységükkel és a szervezet méretével, összetettségével arányos – javadalmazási politikával kell rendelkezni, mely összhangban van és elősegíti a prudens és hatékony kockázatkezelést. A javaslat a javadalmazási politikák felülvizsgálatát beemeli a felügyeleti felülvizsgálati folyamat (SREP) kereteibe, és a nem megfelelő javadalmazási politikával rendelkező intézményekkel szemben különböző felügyeleti intézkedésekre ad jogosítványt. A felügyeleti hatóságok előírhatják a javadalmazási politika módosítását, az intézmény által vállalt kockázatok csökkentését, és pótlólagos tőkekövetelmény előírására is felhatalmazást ad a tervezet. A javaslat hatóköre azon alkalmazottak javadalmazására terjed ki, akik tevékenysége az intézmény által vállalt kockázatokra lényeges hatást gyakorolhat.

A Bizottság az irányelv módosításával a 2009 áprilisában közzétett ajánlásának (*Commission Recommendation C(2009) 3159 of 30 April 2009 on remuneration policies in the financial services sector*) elemeit – néhány módosítással – teszi kötelezővé, így biztosítva a korábban önszabályozó módon alkalmazhatónak tartott elvárások széleskörű alkalmazását.

A Bizottság javadalmazási politikára vonatkozó elvárásait a de Larosière jelentésben foglalt ajánlásra alapozta, továbbá figyelembe vette a Financial Stability Forum (FSF) által megjelentetett javadalmazási elveket (Principles on Sound Compensation Practices) is. A CEBS szintén kidolgozta 2009 áprilisában saját ajánlását, mely részletes iránymutatást ad a javadalmazási politikával szemben megfogalmazott elvárásokról (*A CEBS ajánlásában foglalt elveket tartalmazza a Felügyelet elnökének A javadalmazási politika alkalmazásáról szóló I./2010. ajánlása*).

CRD IV

Az Európai Bizottság 2009 júliusában konzultációs [munkaanyagot](#) jelentetett meg, melyben négy területen javasol módosításokat a tőkekövetelmény szabályozásban:

1. Gazdasági cikluson átívelő várható veszteség alapú tartalékképzés bevezetése
2. A nem hazai devizában denominált, lakóingatlan fedezete mellett nyújtott kitettségekre vonatkozó pótlólagos tőkekövetelmény előírása
3. A nemzeti opciók és diszkréciók megszüntetése, a szabályozás egységesítése
4. A pénzügyi intézmények által nem a székhely szerinti országban létesített fióktelepek közzétételi előírásairól szóló irányelv egyszerűsítése

A Bizottság a hitelintézetek mérlegfőösszegének túlzott növekedésének fékezésére a tőkeáttételt szabályozó módosítási javaslatot is elő kíván terjeszteni a közeljövőben, mely várhatóan összhangban lesz a Bázeli Bankfelügyeleti Bizottság kidolgozás alatt álló ajánlásával.

A magyar hatóságok (Pénzügyminisztérium, Magyar Nemzeti Bank, PSZÁF) [közös álláspontot](#) fogalmaztak meg a konzultációs munkaanyaggal kapcsolatban, mely a Bizottság részére megküldésre került.

GAZDASÁGI CIKLUSON ÁTÍVELŐ VÁRHATÓ VESZTESÉG ALAPÚ TARTALÉKKÉPZÉS

A Bizottság a szavatoló tőke és a jövedelmezőség stabilitásának biztosítása érdekében javasolja, hogy a hitelintézetek a banki könyv hitelkockázatot hordozó tételeire gazdasági cikluson átívelő várható veszteség alapú tartalékképzést (through-the-cycle expected loss provisioning/dynamic provisioning) vezessenek be. A módszer lényege, hogy a hitelintézetek a gazdasági ciklus felfelé ívelő szakaszában a kockázatok által indokolt mértéknél magasabb tartalékot képeznek, amelyeket a ciklus lefelé menő szakaszában elszenvedett veszteségek fedezésére felhasználhatnak. Az új típusú tartalék meghatározására és annak felhasználására a Bizottság egységes módszertan bevezetését javasolja, melyre a munkaanyagban javaslatot tesz.

Mivel a javasolt tartalékképzés a várható veszteségek fedezésére irányul, ezért a Bizottság tervei szerint a szavatoló tőke számításakor nem vehető figyelembe, hiszen az a nem várható veszteségek fedezését szolgálja. A Bizottság az új tartalékolási módszertan alkalmazását mind egyedi, mind konszolidált szinten alkalmazni kívánja. Az új módszertanhoz pedig közzétételi követelmények is kapcsolódnak.

A Bizottsági javaslat kidolgozása a nemzetközi számviteli sztenderdalkotók tartalékképzési módszertanának felülvizsgálatával párhuzamosan folyik, mely a jelenlegi „incurred loss” alapú modell helyett az „expected cash-flow” modellre térne át. Ennek eredménye befolyásolja majd a Bizottság által a tartalékképzés meghatározására javasolt módszertan részleteit.

A NEM HAZAI DEVIZÁBAN DENOMINÁLT, LAKÓINGATLAN FEDEZETE MELLETT NYÚJTOTT KITETTSÉGEKRE VONATKOZÓ PÓTLÓLAGOS TŐKEKÖVETELMÉNY

A felelős hitelezés koncepciójának erősítése keretében a nem hazai devizában denominált, lakóingatlan fedezete mellett nyújtott lakossági hitelezés visszafogása érdekében kiadott, kötelező erővel nem bíró ajánlások nem jártak sikerrel az elmúlt időszakban, így a Bizottság büntető jellegű pótlólagos tőkekövetelmény bevezetését tervezi ezen kitettségekre a CRD irányelv módosítása révén.

A pótlólagos tőkekövetelmény azon nem hazai devizában denominált, lakóingatlan fedezetű kitettség-részre vonatkozna, mely esetében a hitelösszeg fedezethez viszonyított aránya (LTV) egy meghatározott értéket – a Bizottság javaslatában 50%-ot – meghaladna. A fedezet értékének meghatározásánál annak piaci értékét kell alapul venni. Az 50%-os arányt nem meghaladó esetekben a nem hazai devizában fennálló kitettségekre is a normál kockázati súly vonatkozna. Amennyiben viszont a hitelintézet a fedezet értékének 100%-ánál is magasabb hitelösszeget folyósít, a 100%-ot meghaladó rész 1250%-os súllyal súlyozandó, azaz a hitelintézetnek ezen kitettség-részt teljes egészében szavatoló tőkével kell fedezni. Az 50% és 100% közötti LTV arány esetén az LTV növekedésének megfelelően növekszik az alkalmazandó kockázati súly 35%-ról 1250%-ra.

Abban az esetben viszont, ha a hitelfelvevő a kitettségnek megfelelő devizában igazolhatóan stabil és a törlesztés teljesítéséhez fenntartható devizaforrással rendelkezik, a pótlólagos tőkekövetelmény előírást nem kell alkalmazni. A pótlólagos tőkekövetelmény a módosítás hatályba lépését megelőzően fennálló állományra sem alkalmazandó.

A NEMZETI OPCIÓK ÉS DISZKRÉCIÓK MEGSZÜNTETÉSE, A SZABÁLYOZÁS EGYSÉGESÍTÉSE

A Bizottság módosítási javaslatában a prudenciális szabályozás egységesítése érdekében a jelenleg fennálló 101 nemzeti opció és diszkréció fokozatos felszámolását tűzte ki. A de Larosiére jelentésben is szereplő szabályozási harmonizáció ugyanakkor szükséges feltétele a tervezett új felügyeleti rendszer keretében felállítandó Európai Bankfelügyeleti Hatóság technikai sztenderd alkotásához is. A Bizottság emellett az egységes alkalmazás elősegítése érdekében a kulcsfontosságú területeken maximum harmonizációt kíván megvalósítani.

Mivel a CRD irányelv minimum harmonizációs irányelv, a tagállamok nemzeti szinten az irányelv által nem szabályozott, vagy uniós szinten nem harmonizált területen további szabályozást vezethetnek be, illetve az irányelv által szabályozott egyes területeken szigorúbb eljárást alkalmazhatnak. A Bizottság a szigorúbb szabályozás alkalmazásából adódó tagállami eltérések megszüntetése

érdekében kívánja bevezetni az alábbi területeken a maximum harmonizációt, és megszüntetni a tagállami eltérések lehetőségét:

- minimum tőkekövetelmény számítás (sztenderd módszer, IRB módszer, fedezetek figyelembe vétele),
- nagykockázat-vállalás,
- prudenciális információk nyilvánosságra hozatala.

A PÉNZÜGYI INTÉZMÉNYEK ÁLTAL NEM A SZÉKHELY SZERINTI TAGORSZÁGBAN LÉTESÍTETT FIÓKTELEPEK KÖZZÉTÉTELI ELŐÍRÁSAIRÓL SZÓLÓ IRÁNYELV EGYSZERÜSÍTÉSE

A Bizottság a pénzügyi szabályozás egyszerűsítését célzó projekt keretében áttekintette a hitelintézetek és pénzügyi vállalkozások által nem a székhely szerinti országban létesített fióktelepek közzétételi előírásairól szóló 89/117/EGK irányelv rendelkezéseinek tagállamok általi alkalmazását.

A Bizottság a felmérés eredményének ismeretében javasolja, hogy a más tagállamban bejegyzett pénzügyi intézmény anyavállalattal rendelkező fióktelepek esetében az anyavállalat pénzügyi kimutatásainak közzétételén túl ne terhelje közzétételi kötelezettség a fióktelepeket. Ennek megfelelően az irányelvből törlésre kerülne a tagállamok azon joga, mely további információk nyilvánosságra hozatalának megkövetelésére nyújt lehetőséget. Ily módon több mint 200 uniós belüli fióktelep adminisztrációs terhei csökkenhetnek, miközben a fióktelepek működéséért felelős anyavállalatok összevont alapú pénzügyi kimutatásai továbbra is nyilvánosságra kerülnek. A harmadik országban bejegyzett anyavállalattal rendelkező fióktelepek esetében az irányelvi szabályozás a javaslat szerint változatlan marad.

A CRD MÓDOSÍTÁSOK UNIÓS ELFOGADÁSÁNAK VÁRHATÓ ÜTEMEZÉSE

A CRD I a 2006/48/EK irányelv rendelkezéseit módosító 2009/83/EK és a 2006/49/EK irányelv rendelkezéseit módosító 2009/27/EK irányelveket foglalja magában, melyet az Európai Bizottság komitológiai eljárás keretében 2009 folyamán elfogadott. A CRD többi jelenleg folyamatban lévő módosítása együttdöntési eljárás alá tartozik, melyek uniós elfogadása jelentősen elhúzódhat a Tanács (a tagállamok) és a Parlament egyet nem értése esetén.

A CRD II módosítási javaslatát az Európai Bizottság 2008 októberében jelentette meg. Az Európai Tanács és a Parlament a javaslatot jelentős mértékben átdolgozta, mely 2009 őszén jelent meg a 2009/111/EK irányelvként.

A CRD III jelenleg egyeztetés alatt áll az Európai Parlament előtt, mely legkorábban 2010 nyarán dönt a tervezetről. Az irányelv módosítás tagállami átültetésére így – a jelenlegi tervek szerint – a Tanácsi jóváhagyást követően még fél év sem jut.

A CRD IV egyelőre konzultációs dokumentumként került meghirdetésre. Bár a tervezetben 2012. december 31-i jogharmonizációs rendelkezések szerepelnek, nem látható előre a módosító javaslatok uniós elfogadásának menete.

	Európai Bizottság javaslata	Európai Tanács egyetértő döntése	Európai Parlament jóváhagyása	Európai Tanács végső jóváhagyása	Átültetési határidő (várható)	Alkalmazási határidő (várható)
CRD I Technikai rendelkezések 2009/27/EK 2009/83/EK	Bizottsági irányelv komitológia 2009.04.07. 2009.07.27.	-	-	-	2010.10.31.	2010.12.31.
CRD II 2009/111/EK Hibrid tőke Nagykockázat-vállalás Felügyeleti együttműködés Likviditás Értékpapírosítás	2008.10.01.	2008.12.02.	2009.05.06.	2009.09.16.	2010.10.31.	2011.01.01.
CRD III Kereskedési könyv Értékpapírosítás Javadalmazás	2009.06.13.	2009.11.10.	2010. nyár?	2010. nyár?	2011.01.01.?	2011.01.01.?
CRD IV Dinamikus tartalékolás FX lakóingatlan többlettőke Nemzeti diszkréciók Fiók közzététel	még nem hivatalos javaslat	?	?	?	2012.12.31.?	?

HAZAI JOGSZABÁLY MÓDOSÍTÁSI MUNKÁLATOK A CRD MÓDOSÍTÁSOK ÁTÜLTETÉSÉRE

A CRD módosítások hazai jogszabályi környezetbe történő átültetése során a hitelintézetek és befektetési vállalkozások tevékenység végzésére vonatkozó minden jelentősebb törvényi és rendeleti szintű jogszabályt módosítani szükséges (lásd összefoglaló táblázat). A CRD I-II-III módosítások átültetésére vonatkozó hazai jogszabály módosítási javaslatokat együttesen, 2010 folyamán kell elvégezni, mivel ezen új rendelkezéseket az intézményeknek 2011. január 1-jétől kell alkalmazni.

A CRD I-II-III-IV hazai szabályozásba történő átültetése során módosítandó jogszabályok az alábbiak:

Módosítandó hazai jogszabályok	CRD I	CRD II	CRD III	CRD IV
Törvényi szintű szabályozás:				
1996. évi CXII. törvény a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról	x	x	x	x
2001. évi CXX. törvény a tőkepiacról		x	x	
2007. évi CXXXVIII. törvény a befektetési vállalkozásokról és árutőzsdai szolgáltatókról, valamint az általuk végezhető tevékenységek szabályairól	x	x	x	x
Rendeleti szintű szabályozás:				
196/2007. (VII. 30.) Korm. rendelet a hitelezési kockázat kezeléséről és tőkekövetelményéről	x	x		x
200/2007. (VII. 30.) Korm. rendelet a működési kockázat kezeléséről és tőkekövetelményéről	x			x
244/2000. (XII. 24.) Korm. rendelet a kereskedési könyvben nyilvántartott pozíciók, kockázatvállalások, a devizaárfolyam kockázat és nagykockázatok fedezetéhez szükséges tőkekövetelmény megállapításának szabályairól és a kereskedési könyv vezetésének részletes szabályairól	x	x	x	x
234/2007. (IX. 4.) Korm. rendelet a hitelintézetek nyilvánosságra hozatali követelményének teljesítéséről	x	x	x	x
380/2007. (XII. 23.) Korm. rendelet a hitelintézetek értékpapírosítási tőkekövetelményéről	x	x	x	x
164/2008. (VI. 27.) Korm. rendelet a befektetési vállalkozás kockázatvállalására és kockázatkezelésére vonatkozó információk nyilvánosságra hozataláról	x	x	x	x
169/2008. (VI. 28.) Korm. rendelet a befektetési vállalkozás működési kockázatának tőkekövetelményéről	x			x
301/2008. (XII. 17.) Korm. rendelet a befektetési vállalkozás hitelkockázatáról	x	x	x	x
27/2007. (XII. 20.) PM rendelet az összevont alapú szavatoló tőke és összevont alapon számított tőkekövetelmény számításáról		x		x
250/2000. (XII. 24.) Korm. rendelet a hitelintézetek és pénzügyi vállalkozások éves beszámoló készítési és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságairól				x
45/2008. (XII. 31.) PM rendelet a hitelintézetek által a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete részére szolgáltatandó adatok köréről és az adatszolgáltatás módjáról	x	x	x	x

Az uniós módosítások átvétele során fontos szempont a hitelintézetekre és befektetési vállalkozásokra vonatkozó egységes hazai szabályozás kialakítása, illetve célszerű lenne a két intézményi kör tekintetében az eredeti CRD szabályozás átültetése során keletkezett eltérések és ellentmondások megszüntetése. Ennek érdekében a Hpt. és Bszt. rendelkezéseinek, továbbá a vonatkozó kormányrendeletek szövegének harmonizálása szükséges.

A jogszabály módosítási javaslatok kidolgozása során lehetőség nyílik továbbá az eredeti CRD szabályozást átültető rendelkezések javítására is, felhasználva a felügyeleti vizsgálatok során megszerzett tapasztalatokat. Számos rendelkezés gyakorlati alkalmazása során merült fel értelmezési kérdés, melyek egységes értelmezését a jogszabály módosítása, illetve kiegészítése biztosíthatja. E módosításokhoz az Európai Bizottság által felállított szakértői munkacsoport (Capital Requirements Directive Transposition Group) által kiadott európai szintű állásfoglalások is iránymutatást adnak, illetve biztosítják az európai szintű egységes értelmezést.

[A hitelintézetek és befektetési vállalkozások tőkekövetelmény szabályozásának \(CRD\) a közelmúltban elfogadott és jelenleg folyamatban lévő uniós módosításai](#)

Az EKB, illetve a CEBS jelentési keretei közötti új besorolási rendszer

Az Európai Központi Bank (EKB, angol rövidítéssel: ECB) és az Európai Bankfelügyeleti Bizottsága (Committee of European Banking Supervisors – továbbiakban: CEBS) egy új besorolási rendszert tett közzé, mely azon szervezetekre háruló jelentési kötelezettségek fokozatos csökkentésére törekszik, amelyek az eurórendszer, valamint a felügyeleti hatóságok felé kötelesek adatokat szolgáltatni.

A besorolási rendszer két elemből áll. Az első elem egy áthidaló kézikönyv, mely az EKB monetáris és pénzügyi statisztikai követelményeit kapcsolja össze a CEBS által kialakított felügyeleti jelentési sablonokkal (FINREP és COREP). A második elem egy adatbázis, mely segíti az adatszolgáltatásra kötelezett szervezeteket és egyéb felhasználókat abban, hogy az EKB statisztikai céljaira szolgáló adatok, illetve a pénzügyi felügyelet számára a CEBS keretei között nyújtandó adatok közötti hasonlóságokat és különbségeket megállapíthassák.

A besorolási rendszert a hitelintézetek statisztikai és felügyeleti adatszolgáltatási követelményeinek összehangolásával foglalkozó Közös Szakértőcsoport (Joint Expert Group on Reconciliation of credit institutions' statistical and supervisory reporting requirements - JEGR) készítette el, melyet a Központi Bankok Európai Rendszerének (KBER) Statisztikai Bizottsága és Bankfelügyeleti Bizottsága a CEBS-sel közösen hozott létre.

Az EKB-nak a monetáris pénzügyi intézmények mérlegére és kamatlábra vonatkozó statisztikai adatai az Európai Számlarendre (ESA 95) alapulnak. A CEBS által, a pénzügyi és felügyeleti adatok jelentésére megállapított keret megfelel a nemzetközi számviteli standardoknak és a tőkeegyelemezési adatszolgáltatási követelményeknek. Az említett két keret összehangolása lehetőséget nyújt a jelentési kötelezettség jelentős csökkentésére és az adatminőség további tökéletesítésére. A (kézikönyvet és a relációs adatbázist tartalmazó) új besorolási rendszer hozzájárult ahhoz, hogy a KBER és a CEBS javítsa a két keret közötti koherenciát és megállapítsa, mely esetekben van lehetőség összehangolásra. Számos összehangolási javaslat végrehajtását már megkezdte az EKB és a CEBS. A javaslatok célja, hogy közelítsék egymáshoz a kereteket olyan fontos szempontok tekintetében, mint az eszközmeghatározás és eszközbesorolás, az ágazati besorolás, a konszolidáció és a számviteli szabályok.

A bankszektor, illetve a statisztikai és felügyeleti adatok felhasználói támogatásuknak és elismerésüknek adtak kifejezést az EKB és a CEBS által ezen a területen eddig elvégzett munkával kapcsolatosan. Az új besorolási rendszer megkönnyíti a különböző adatkerek közötti kapcsolódások jobb megértését, és szinergiát teremt az eredetileg más célokra szánt adatállományok között.

Az EKB és a CEBS továbbra is fenntartja, illetve idővel tovább tökéletesíti a besorolási rendszert, különösen a FINREP és a COREP sablonokban várható módosítások és az EKB statisztikai adatszolgáltatási keretében bekövetkező esetleges lényeges változások tükrében.

2010. február 17.

[Az EKB, illetve a CEBS jelentési keretei közötti új besorolási rendszer](#)

A CEBS irányelvei a kockázatkezelésről

Az Európai Bankfelügyeleti Bizottsága (angol rövidítéssel: CEBS) 2010. február 16-án közzétette a kockázatkezelés magas szintű irányelveit. Ezeket az irányelveket mind az intézményeknek (a tőkeegyelemezési belső értékelési folyamata – ICAAP - részeként), mind a felügyeletnek (a felügyeleti felülvizsgálati folyamata – SREP - részeként) figyelembe kell venniük a 2. pillér keretében folyó felügyeleti felülvizsgálatnál.

Reagálva az EU Gazdasági és Pénzügyi Bizottságának (GPB, angol rövidítéssel: EFC) felhívására, miszerint a CEBS dolgozon ki tökéletesebb útmutatást a bankok kockázatkezelési gyakorlatainak megerősítésére, a CEBS elemezte a saját érvényes kockázatkezelési útmutatóit. Az elemzés rávilágított, hogy az EU és a nemzetközi felügyeleti szervek általában egy átfogó útmutató sorozatot alkottak meg. Ugyanakkor azokat a területeket is felfedte, ahol a kockázatkezelési gyakorlatok nem teljesen lefedettek. Ezennel útmutatást adunk néhány olyan területre, ahol a pénzügyi válság során hiányosságok mutatkoztak, mint például (i) az irányítási és kockázati kultúra; (ii) a kockázati étvág és kockázattűrés; (iii) a kockázati vezérigazgató-helyettes (Chief Risk Officer)

szerepe és a kockázatkezelési funkciók; (iv) kockázati modellek és a kockázatkezelési területek integrációja; valamint (v) új termék jóváhagyásának elvei és folyamata.

Az útmutatók a kockázati kultúra intézményeken belüli megerősítésére törekednek a kockázatkezelési funkció tökéletesítésével. A vállalkozás jellegének és az azzal járó kockázatok teljes körű ismerete lehetővé teszi, hogy az intézmények stratégiájában és folyamatos üzleti tevékenységében helytállóan számba lehessen venni a kockázatokat. Ez azt is jelenti, hogy a döntéseket nem csupán mennyiségi modellekre kellene alapozni, hanem a minőségi értékeléseket is figyelembe kellene venni. Ez az új termékek jóváhagyási folyamatára is vonatkozik.

Az említett magas szintű irányelvek kidolgozása során a CEBS nagy hasznát látta a piaci szereplők véleményének. A CEBS által 2009 áprilisában indított a nyilvános konzultációra (CP24) észrevételek érkeztek az iparág képviselőitől. A CEBS tanulmányozta a beérkezett visszajelzéseket, és módosította az eredeti javaslatait, hogy a piaci szereplők által felvetett legfontosabb kérdéseket kezelje.

A CEBS elvárja, hogy tagjai legkésőbb 2010. december 31-ig beépítsék a magas szintű irányelveket az eljárásaikba. A kockázatkezelés magas szintű irányelvei főként nagy és komplex intézményekre irányulnak. Azonban az arányosság elve alapján az irányelvek bármely felülvizsgálat alatt álló intézményre alkalmazhatóak, figyelembe véve annak méretét, jellegét és komplexitását.

[A CEBS sajtóközleménye](#)

A CEIOPS Konvergencia-jelentése

A CEIOPS közzétette a Konvergencia-jelentés 2009 című dokumentumot és a 2010-es évre szóló konvergencia menetrendet.

A CEIOPS [2009. évi Konvergencia-jelentése](#) áttekintést nyújt arról, hogy a CEIOPS milyen eredményeket ért el az ECOFIN 2009-es évre szóló [Konvergencia menetrendjével](#) kapcsolatban. A CEIOPS konvergencia menetrendje pedig a CEIOPS 2010. évi munkaprogramját mutatja be az ECOFIN legutóbbi Következtetéseit követően.

HÁTTÉR

A CEIOPS elkötelezett a felügyeleti konvergencia előmozdítása iránt az Európai Unió tagállamai között. Ez az elkötelezettség határozottan megfogalmazódik a CEIOPS alapító irataiban, és megvalósul a CEIOPS tevékenységein keresztül 2004 májusában történt megalakulása óta.

Az Európai Unió Gazdasági és Pénzügyminisztereinek Tanácsa által jóváhagyott, a Lámfalussy eljárás felülvizsgálatáról és az EU felügyeleti keretéről szóló Következtetések ('ECOFIN Következtetések') jelentősen befolyásolták a CEIOPS e területen végzett munkáját, és a szervezet az utóbbi időben arra törekedett, hogy tevékenysége a G20 ajánlásait is tükrözze ('G20 Ajánlások').

A fent említetteken túlmenően, a CEIOPS 2009-ben aktívan részt vett politikai szintű megbeszéléseken a következő dokumentumok kiadását követően: De Larosiére magas szintű szakértői csoport jelentése az Európai Pénzügyi Felügyeletről; az azt követő Bizottsági Közlemény és a Tanács Következtetései a kérdést illetően és az új Európai Felügyeleti Hatóságokra vonatkozó előírás-tervezet az ősz folyamán.

2009 márciusában a CEIOPS átadta az európai intézményeknek a Konvergenciára vonatkozó 2009. évi menetrendjét (2009 Roadmap). A Menetrend vázolta a CEIOPS bizottságok és munkacsoportok azon konkrét kötelezettségvállalásait, amelyek az ECOFIN Következtetéseket és a G20 Ajánlásokat teljesítik a 2009-es év folyamán.

A Konvergencia-jelentés 2009 a CEIOPS által 2009. január és 2010. január között elért eredményeket helyezi a középpontba a 2009. évi Menetrend konvergenciával összefüggő szempontjai figyelembe vételével. Ezen eredményekről beszámolva, a Jelentés különbséget tesz azok a szempontok között, amelyek az ECOFIN Következtetésekhez, illetve amelyek a G20 Ajánlásaihoz kapcsolódnak.

Ez a Jelentés a 2009-es Évközi konvergencia-jelentés alapján készült, melyet kizárólag belső használat céljára a 2009. októberi taggyűlés hagyott jóvá.

2010. február 17.

A CEIOPS jóváhagyta a Szolvencia II második szintű intézkedéseire vonatkozó tanácsok harmadik és végső sorozatát

A CEIOPS nyilvánosságra hozta a Szolvencia II második szintű intézkedéseire vonatkozó tanácsainak harmadik és végső sorozatát, miután azokat a CEIOPS tagjai hivatalosan elfogadták. Ezek a végső tanácsok azt jelentik, hogy a CEIOPS immáron teljesítette az Európai Bizottság 2009 júniusában, műszaki tanácsadásra tett felhívását.

A CEIOPS úgy véli, hogy biztosítani kell az első szintű szövegben megfogalmazott megbízhatósági szintet. Mivel a CEIOPS utolsó tanácssorozatának nagy része a legtöbb Szolvencia II kockázati modul kalibrálását tartalmazza, a CEIOPS biztosította, hogy a tanácsok harmadik sorozata profitáljon a jobb adatgyűjtésből és a pénzügyi válság során gyűjtött adatokból. A CEIOPS felismeri, hogy amint az adatok beérkeznek a tagoktól és az iparágból, tovább kell tökéletesíteni a kalibrálási javaslatokat.

A CEIOPS a tanácsok ezen harmadik hulláma alatt is teljes mértékben elkötelezett maradt a nyilvános és átlátható konzultációs folyamat iránt. Tovább folyik az érdekelt felekkel megkezdett párbeszéd is annak érdekében, hogy megoldást lehessen találni számos függőben lévő, lényeges kérdésre, amelyek tekintetében a Bizottság beleegyezett, hogy a CEIOPS 2010 márciusáig folytassa az elemzéseit.

A konzultáció utolsó fordulójában 126 érdekelt féltől, nemzeti és európai egyesületektől és biztosítási vállalkozástól 6.856 észrevétel érkezett be a CEIOPS-hoz a 2009 novemberétől decemberéig terjedő időszakban, mely észrevételek tizenhat dokumentumra vonatkoztak. A benyújtott dokumentumok jelentős része (36%) önálló biztosítók társaságoktól, egyesületektől és csoportoktól származott, melyek továbbra is nagy érdeklődéssel tettek tanúságot a Szolvencia II projekt iránt.

A CEIOPS köszönetet szeretne mondani minden érdekelt félnek az aktív részvételért mindhárom konzultációban, amely a második szint végrehajtási intézkedéseire vonatkozó tanácsairól szólt, továbbá elismerését kívánja kifejezni a feleknek, hogy betartották a szoros határidőket és eleget tettek a dokumentáció formai követelményeinek.

2010. január 29.

A CEIOPS Sajtóközleménye

A CESR felülvizsgálja azon útmutatók alkalmazását, amelyek az UCITS bejelentésére vonatkozó eljárásokat hivatottak egyszerűsíteni Európa-szerte

2010. január 29-én a CESR (The Committee of European Securities Regulators - Európai Értékpapír Szabályozók Bizottsága) nyilvánosságra hozta egy kölcsönös megfeleléségi vizsgálat (peer review - Ref. CESR/09-1134) eredményeit.

Ez a vizsgálat arra irányult, hogy hogyan alkalmazzák a CESR tagok Európa-szerte a CESR útmutatókat, melyek az átruházható értékpapírokkal foglalkozó kollektív befektetési vállalkozások (UCITS) bejelentési eljárásainak egyszerűsítésére vonatkoznak. 2008 folyamán felmérés készült arról, hogy a CESR 27 tagja milyen mértékben alkalmazza az UCITS bejelentésére vonatkozó 13 CESR útmutatót. A mai nappal közzétett eredmények a felülvizsgálatra megadott határnapon – 2008. április 1-jén - fennálló helyzetet tükrözik.

A Felülvizsgálati Panel (Review Panel) által, kölcsönös megfeleléségi vizsgálatok formájában elvégzett munkája hozzájárul a CESR célkitűzéseinek eléréséhez: a felügyeleti konvergencia növelése a tagok körében informális nyomásgyakorlás (peer pressure) útján, valamint a megvalósítás átláthatóságának fokozása.

A felmérést Carlos Tavares - a CESR alelnöke és a portugál Comissão do Mercado de Valores Mobiliários elnöke (CMMV), a Felülvizsgálati Panel elnöke - végezte, aki a következőt nyilatkozatot tette:

“A mai közlemény mutatja, hogy milyen fontos szerepe van a CESR tagok közötti informális nyomásgyakorlás alkalmazásának a nagyobb konvergencia elérésében. A Felülvizsgálati Panel továbbra is nyomást fog gyakorolni a felügyeleti konvergencia érdekében, illetve megjegyzi, hogy az UCITS IV. irányelve megvalósításával és a 2. szintű jogszabályokat követően megoldódnak a fennmaradó egyenletlen szintek, például az elektronikus bevállalással kapcsolatosan.”

A jelentés bizonyítékot szolgáltat arra, hogy milyen mértékben használták a CESR tagok a CESR útmutatókat az UCITS bejelentési eljárásaira. Az UCITS bejelentésére vonatkozó 13 CESR útmutató közül hetet kulcsfontosságú útmutatóként jelöltek meg a CESR honlapján közzétett CESR önértékelés (Ref. 08-113) alapján. Ezek a következők: a bejelentő levél (1. útmutató), az bejelentés visszautasításának esetleges okai (2. útmutató), a két hónapos bejelentési időszak kezdete (4. útmutató), maximálisan két hónapos időszak az adatok ellenőrzésére (5. útmutató), követelmény az bejelentési dokumentumok legutóbbi változatának benyújtására és azok igazolására (7. útmutató), és csak a befektetési alap egy részének értékesítése és egyetlen bejelentési levél a rész-alapoknak és visszautalás (10. útmutató).

Ahhoz, hogy a tagokat úgy tekintsük, mint amelyek teljes mértékben alkalmazzák a CESR útmutatókat, a kölcsönös megfeleléségi vizsgálatra meghatározott benchmark megköveteli, hogy minimálisan a kulcsfontosságú útmutatók teljes körű alkalmazása megvalósuljon. Ez az elvárás öt CESR tagállam – Belgium, Bulgária, Luxembourg, Norvégia és Olaszország – esetében teljesült.

Az útmutatókat részlegesen alkalmazónak minősültek azok a tagok, amelyek - a benchmarknak megfelelően – a kulcsfontosságú útmutatók bármelyikét részlegesen alkalmazták. Ez történt négy további CESR tagország esetében: Magyarország, Portugália, Románia és Svédország. A tagországok akkor minősültek az 'útmutatókat nem alkalmazó tagnak', ha a kulcsfontosságú útmutatók bármelyike nem teljesült teljes körűen. Ez volt a helyzet a fennmaradó 20 CESR tagországnál. (Ha teljes képet kíván kapni, tekintse meg a kölcsönös megfeleléségi vizsgálatról szóló jelentésben foglalt megállapításokat.)

A kölcsönös megfeleléségi vizsgálat határnapját követően 2008. április 1-én az útmutatóknak való megfelelés nagy valószínűséggel magasabb szintet ért el néhány olyan CESR tag igazgatási körzetében, amely hivatalosan nemzeti végrehajtási intézkedéseket fogantatosított, de a határnap miatt ezen intézkedések értékelése nem képezte a jelen kölcsönös megfeleléségi vizsgálat részét. Továbbá az UCITS IV. Irányelve (XI. fejezet) néhány olyan egyszerűsítést is beépít a bejelentési eljárásba, amelyet a CESR figyelembe vett az Útmutatókban, ezek között szerepelnek például a bejelentési dokumentum elektromos benyújtásának egyszerűsítése, illetve a bejelentő levél és a belföldi illetékes hatóság igazolásának alaki-nyelvi követelményei. Az Európai Bizottság a CESR útmutatók által részlegesen lefedett egyéb területeken is fogantatosíthat végrehajtási intézkedéseket.

Kelt: 2010. január 29.

[A CESR Sajtóközleménye](#)

Az IAIS jóváhagyta a nemzetközileg aktív biztosítási csoportok felügyeletére vonatkozó általános keretet

Az IAIS végrehajtó bizottsága jóváhagyta azon javaslatokat, melyek a nemzetközileg aktív biztosítási csoportok és a csoportokat érintő kockázatok jobb felügyeletének keretére vonatkozó tervre és munkatervre irányulnak.

A nemzetközileg aktív biztosítási csoportok felügyeletére vonatkozó közös keretről szóló javaslatokat egy akciócsoport dolgozta ki, melyet Monica Mächler vezetett a Svájci Pénzügyi Piacfelügyeleti Hatóságtól (FINMA).

A munkaterv olyan módszerek kidolgozását készíti elő, amelyek segítségével jobban nyomon lehet követni a csoportszerkezeteket, a csoport 'business mix'-et és a csoporton belüli műveleteket a kockázatok azonosítása és - amennyiben szükséges – biztosítékok életbe léptetése végett. Ezen túlmenően, a keret mennyiségi és minőségi követelményeket is előír, fórumot nyújt a felügyeleti együttműködéshez és felügyelet közötti kölcsönhatáshoz, illetve megkönnyíti a széleskörű megvalósítást.

A keret egészének kialakítását a végrehajtó bizottság koordinálja és irányítja az akciócsoporton keresztül. Egy átfogó tervdokumentumot (concept paper) dolgoznak ki, mely a tervek szerint 2011 első felére, az egész keret pedig 2013-ra lesz kész konzultációra. Ezt követően hatásvizsgálatok készülnek.

Peter Braumüller, az IAIS végrehajtó bizottságának elnöke a következőket fűzte hozzá a témához: "Az IAIS örömmel kezdi meg a nemzetközileg aktív biztosítási csoportok felügyeletére vonatkozó közös keret kidolgozását. A keret egyenjogúvá teszi a nemzetközileg aktív biztosítási csoportokat, és lehetővé teszi, hogy a home és a host felügyelet jobban megértsék, és jobban felügyeljék az említett csoportokat. Meggyőződésünk, hogy a keret jelentősen hozzá fog járulni a pénzügyi stabilitás érdekében tett szélesebb körű erőfeszítéseinkhez."

2010. január 19.

[Az IAIS Sajtóközleménye](#)

Az IAIS-RŐL

Az 1994-ben alapított IAIS közel 140 ország 190 igazgatási körzetének biztosítás-szabályzóit és felügyelőit képviseli, és több mint 120 biztosítási szakértőt, biztosítót, viszontbiztosítót és szakmai egyesületet foglal magában megfigyelőként. Az IAIS globális biztosítási alapelveket, követelményeket és módszertani útmutatókat tesz közzé, illetőleg képzéseket és támogatást biztosít a biztosításfelügyelettel kapcsolatos ügyekben, valamint találkozókat és szemináriumokat szervez biztosításfelügyelők számára. Az IAIS a pénzügyi stabilitás érdekében szorosan együttműködik más nemzetközi intézményekkel.

Pénzpiaci állásfoglalások

[pénzpiaci állásfoglalások](#)

Tőkepiaci állásfoglalások

[tőkepiaci állásfoglalások](#)

Pénztári állásfoglalások

[pénztári állásfoglalások](#)

Biztosítási állásfoglalások

[biztosítási állásfoglalások](#)

A PSZÁF Hírlevéllel, a benne szereplő információkkal kapcsolatos kérdésével, észrevételével

keresse Binder István sajtósóvivőt a 489-9235-os telefonszámon vagy a binder.istvan@pszaf.hu elektronikus postacímen.

Amennyiben szeretné, hogy hírlevelünk minden hónapban automatikusan megérkezzen az Ön e-mail címére, regisztráljon a Felügyelet honlapján (www.pszaf.hu).

Szerkeszti a Szerkesztőbizottság
© Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete